

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
จังหวัดสุพรรณบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและผู้สนใจต่อไป

นางสาวชिरาพันธ์ สุนทรวิภาต

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านโพธิ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๓
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓ สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๓.๒ ฤดูกาล	๖
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๖
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๖
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๐
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๐
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๐
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๐
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๐
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๐
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๑
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๔
๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๑๕
๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๖
๖.๕ การศึกษา	๑๗
๖.๖ สาธารณสุข	๑๗
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๐
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร	๒๑
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๑
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๒๑
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๔
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตร	๔๖
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๔๖
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๖
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๖
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๗
บรรณานุกรม	๔๙
ภาคผนวก	๕๐
โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	๕๐
โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	๕๓
โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว	๕๗

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง ตำบลบ้านโพธิ์	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลบ้านโพธิ์	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลบ้านโพธิ์	๓
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินตำบลบ้านโพธิ์	๕
ตารางที่ ๕ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี)	๖
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิสูงสุด – ต่ำสุด รายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘
ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจตำบลพิหารแดง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕	๑๑
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๒
ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๓
ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลหนี้สินเฉลี่ย ตำบลบ้านโพธิ์	๑๔
ตารางที่ ๑๒ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ราคาंकที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๕
ตารางที่ ๑๓ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๕	๑๕
ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลบ้านโพธิ์	๑๕
ตารางที่ ๑๕ แสดงรายชื่อสถานศึกษาของตำบลบ้านโพธิ์ระดับประถมศึกษา	๑๖
ตารางที่ ๑๖ แสดงรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลบ้านโพธิ์	๑๖
ตารางที่ ๑๗ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบ้านโพธิ์	๑๘
ตารางที่ ๑๘ แสดงชนิดพืชและพื้นที่ของตำบลบ้านโพธิ์	๑๙
ตารางที่ ๑๙ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๙
ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ้านโพธิ์	๒๐
ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๐
ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ ตำบลบ้านโพธิ์	๒๐
ตารางที่ ๒๓ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบล บ้านโพธิ์	๒๑
ตารางที่ ๒๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๒
ตารางที่ ๒๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๓
ตารางที่ ๒๖ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบ้านโพธิ์	๒๔
ตารางที่ ๒๗ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๕
ตารางที่ ๒๘ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๕
ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๖
ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลบ้านโพธิ์	๒๖
ตารางที่ ๓๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๗
ตารางที่ ๓๒ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลบ้านโพธิ์	๒๘
ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบ้านโพธิ์	๓๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ ๓๔	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลบ้านโพธิ์	๓๒
ตารางที่ ๓๕	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์	๓๒
ตารางที่ ๓๖	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลบ้านโพธิ์	๓๓
ตารางที่ ๓๗	แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลบ้านโพธิ์	๓๔
ตารางที่ ๓๘	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลบ้านโพธิ์	๓๕
ตารางที่ ๓๙	แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์	๓๕
ตารางที่ ๔๐	แสดง Smart Farmer ต้นแบบ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๖
ตารางที่ ๔๑	แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลบ้านโพธิ์	๓๗
ตารางที่ ๔๒	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลบ้านโพธิ์	๓๘
ตารางที่ ๔๓	แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์	๓๘
ตารางที่ ๔๔	แสดงต้นทุนการผลิตหัวต่อไร่ ปี ๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์	๔๒
ตารางที่ ๔๕	ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๓
ตารางที่ ๔๖	การจัดทำ TOWS Matrix	๔๕
ตารางที่ ๕๗	ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลระดับตำบล	๔๗

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลบ้านโพธิ์	๑
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลบ้านโพธิ์	๒
ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงลักษณะทิศทาง ความลาดชันตำบลบ้านโพธิ์	๓
ภาพที่ ๔ แสดงข้อมูลกลุ่มชุดดินของตำบลบ้านโพธิ์	๔
ภาพที่ ๕ แสดงอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ต่ำสุด-สูงสุด ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๘
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลบ้านโพธิ์	๙
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ชลประทานตำบลบ้านโพธิ์	๑๐
ภาพที่ ๘ แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรตำบลบ้านโพธิ์	๑๓
ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์	๑๕
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบ้านโพธิ์	๑๘
ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบ้านโพธิ์	๑๘
ภาพที่ ๑๒ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบ้านโพธิ์	๒๑
ภาพที่ ๑๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลบ้านโพธิ์	๒๒
ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๒
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบ้านโพธิ์	๒๓
ภาพที่ ๑๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์	๒๖
ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ชุดดิน) ตำบลบ้านโพธิ์	๒๘
ภาพที่ ๑๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลบ้านโพธิ์	๓๑
ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลบ้านโพธิ์	๒๙
ภาพที่ ๒๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลบ้านโพธิ์	๓๐
ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบ้านโพธิ์	๓๓
ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลบ้านโพธิ์	๓๕
ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลบ้านโพธิ์	๓๖
ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง)	๓๖
ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลบ้านโพธิ์	๓๗
ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลบ้านโพธิ์	๓๘
ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลบ้านโพธิ์	๓๙
ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลบ้านโพธิ์	๔๐
ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลบ้านโพธิ์	๔๑
ภาพที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลบ้านโพธิ์	๔๒
ภาพที่ ๓๒ แสดงสถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด ในตำบลบ้านโพธิ์	๔๓

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลบ้านโพธิ์ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๑๙,๘๐๐ ไร่ เป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองสุพรรณบุรีไปทางทิศตะวันตก ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร โดยมีเขตติดต่อดังนี้

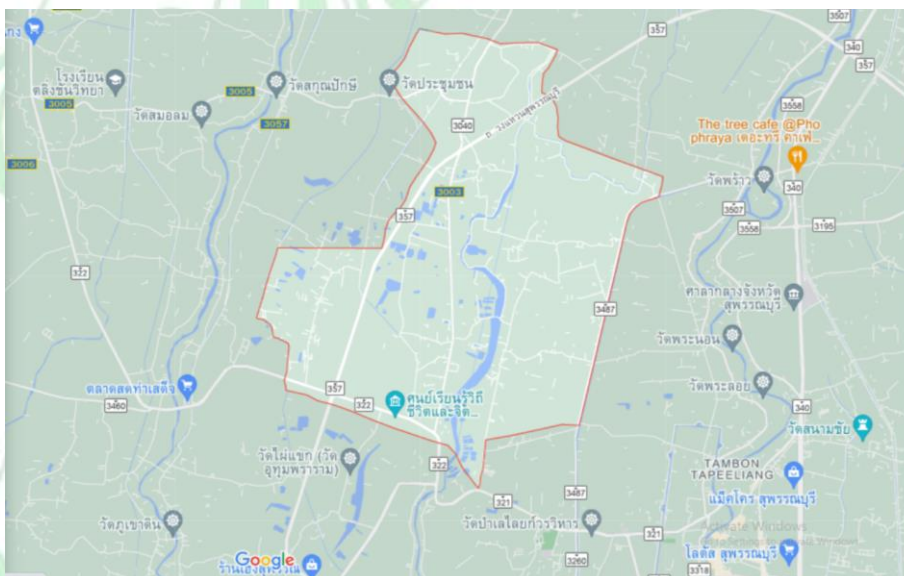
๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลไร่จรูญ อำเภอดอนเจดีย์

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลดอนก่ายาน, ดอนโพธิ์ทอง, เมืองสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลโพธิ์พระยา, พินารแดง, ไร่ใหญ่, เมืองสุพรรณบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลสนามคลี, สระแก้ว, ตลิ่งชัน, เมืองสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มาเทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- ตำบลบ้านโพธิ์ แบ่งเขตการปกครองท้องที่ ออกเป็น ๙ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑ บ้านโพธิ์ท่าทราย

หมู่ที่ ๒ บ้านโพธิ์ตะวันตก

หมู่ที่ ๓ บ้านโพธิ์ตะวันออก

หมู่ที่ ๔ บ้านลุ่มบัว

หมู่ที่ ๕ บ้านบึงหมูใหม่

หมู่ที่ ๖ บ้านบึงหมูเก่า

หมู่ที่ ๗ บ้านลาดตานวล
หมู่ที่ ๘ บ้านหนองหม้อแกง
หมู่ที่ ๙ บ้านบึงคัน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๑ แห่ง
โดยมี นายวิรัตน์ คำหอมกุล ดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรี

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง ตำบลบ้านโพธิ์

หมู่ที่ ตำบล	บ้านโพธิ์ (ไร่)
๑ - ๙	๒๕,๗๙๔.๐๐

ที่มา : Agri-Map Online.moac.go.th, พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลบ้านโพธิ์

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
บ้านโพธิ์	๒๕,๗๙๔.๐๐	๐	๑	๙	๖,๗๐๕
รวม	๒๕,๗๙๔.๐๐	๐	๑	๙	๖,๗๐๕

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง

ที่ราบลุ่มตำบลบ้านโพธิ์ ไม่มีพื้นที่ปลูกป่าเป็นผืนใหญ่ แต่มีการปลูกต้นไม้บริเวณแนวถนนวัด
โรงเรียน ทั้งนี้พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มทั้งหมด ๑๘,๑๓๑ ไร่ และเป็นพื้นที่แหล่งน้ำ ๕๒๗ ไร่

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา: Agri-Map Online.moac.go.th

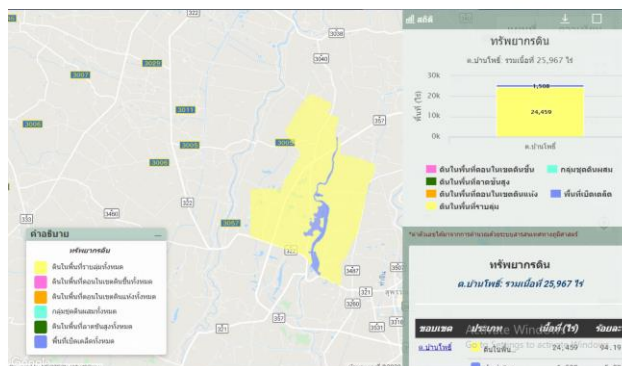
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
บ้านโพธิ์	๑๘,๑๓๑	๐	๐.๐๐

ที่มา: Agri-Map Online.moac.go.th, พ.ศ.๒๕๖๕

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน (แสดงแผนที่ความลาดชัน)

ตำบลบ้านโพธิ์ไม่มีพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มและแหล่งน้ำ

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงลักษณะทิศทาง ความลาดชันตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา: Agri-Map Online.moac.go.th)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุกในดิน ดินบนมีสีดำหรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกทรง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว่ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ภาพที่ ๔ แสดงข้อมูลกลุ่มชุดดินของตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา: สารสนเทศทรัพยากรดินรายจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๘

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินตำบลบ้านโพธิ์

ที่มา : สารสนเทศทรัพยากรดินรายจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพอากาศโดยทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลบ้านโพธิ์จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพอากาศหนาวเย็น ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดอากาศร้อน ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน จะมีลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฝนตกชุก

๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาล ตำบลบ้านโพธิ์ จะมีอากาศหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ อุณหภูมิประมาณ ๑๔-๒๐ องศาเซลเซียส อากาศร้อนช่วงประมาณ ๓๕-๔๐ องศาเซลเซียส

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)	
	บ้านโพธิ์	
ชุดดิน ๔	๑๐,๗๓๕.๙๙	

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน ตำบลบ้านโพธิ์

เดือนมีนาคม – มิถุนายน อุณหภูมิ
นอกนั้นจะเป็นช่วงฤดูฝน
น้ำฝน และอุณหภูมิ
จะมีฝนตกในช่วงเดือนพฤษภาคม

– กรกฎาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกเฉลี่ยตลอดปี ๕๓๐.๒๒๕ มม. และเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายน ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี

ตารางที่ ๕ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี)

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๘๖.๗๓	๗๕.๒	๔๒.๘	๗๐.๙	๙๘.๐๙
๑. มกราคม	๑๔	๐.๔	๐.๘	๐	๐
๒. กุมภาพันธ์	๐	๕.๓	๐	๐	๓๓.๑
๓. มีนาคม	๙๖.๙	๔๕	๐	๑๗.๕	๔.๓
๔. เมษายน	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๕๐.๕	๑๒.๙	๑๖๙.๗
๕. พฤษภาคม	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๑๐๗.๗	๒๓.๔	๑๔๙.๔
๖. มิถุนายน	๔๒.๔	๖๗.๙	๖๒.๖	๑๐๑.๑	๙๔.๖
๗. กรกฎาคม	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๒๘.๑	๑๖๓.๔	๑๐๘.๗
๘. สิงหาคม	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๖๒.๘	๗๕	๑๕๕.๖
๙. กันยายน	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๑๒๓	๑๗๐.๒	๓๒๐.๒
๑๐. ตุลาคม	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๗๑.๙	๒๘๑.๕	๑๐๙.๑
๑๑. พฤศจิกายน	๔๓.๘	๑๖.๓	๕.๘	๓	๑๗.๗
๑๒. ธันวาคม	๓๑.๙	๑๘.๑	๐	๒.๘	๑๔.๗

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อากาศหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิประมาณ ๑๔ – ๓๘ °C อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๘.๐๗ °C อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๔.๘๐ °C อากาศร้อนช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิประมาณ ๑๘ – ๔๑ °C อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๐.๙ °C อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘ °C นอกจากนั้นจะเป็นช่วงฤดูฝนคือเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๐.๗ °C อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๒.๕๐ °C ในส่วนของความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๗๓.๗๓ % ซึ่งสูงสุดในเดือนตุลาคม ๗๙.๘๖ % และต่ำสุดในเดือนธันวาคม ๖๘.๔๔ % และถ้าดูเป็นปีจะพบว่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดในปี ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๓๗.๑๗ % และความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในปี ๒๕๖๐ อยู่ที่ ๙๗.๘๓ %

๓.๕ พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่บริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่มีกำลังอ่อนหรือเป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนัก ลมกระโชกแรงและเกิดน้ำท่วมบางพื้นที่รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่างๆ ได้ ซึ่งพายุนี้มักเกิดในช่วงฤดูฝนโดยส่วนมาก และเกิดในทะเลจีนใต้ และมีบางส่วนที่เกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกด้านตะวันตกเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนาม และลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลาง โดยเฉพาะเดือนกันยายนและตุลาคม

จากสถิติที่บันทึกตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ถึงปี ๒๕๖๓ พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดสุพรรณบุรีทั้งหมด ๖ ลูก ซึ่งมีกำลังแรงขณะเคลื่อนผ่านเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนพฤษภาคม ๑ ลูก (๒๕๐๔) เดือนกรกฎาคม ๑ ลูก (๒๕๔๔) เดือนกันยายน ๒ ลูก (๒๕๐๖, ๒๕๑๕) และเดือนตุลาคม ๒ ลูก (๒๕๑๗, ๒๕๒๖)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิสูงสุด – ต่ำสุด รายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	อุณหภูมิ (°C)															เฉลี่ย (°C)
	๒๕๖๐			๒๕๖๑			๒๕๖๒			๒๕๖๓			๒๕๖๔			
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	
อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)	๓๖.๘๕	๒๑.๗๑	๒๘.๗๓	๓๖.๗	๒๑.๗	๒๘.๗๒	๓๗.๗	๒๒.๓	๒๙.๓๕	๓๘.๐๗	๒๒.๓๘	๒๙.๑๒	๓๖.๙๗	๒๑.๖๙	๒๘.๖๑	๒๘.๙๑
๑. มกราคม	๓๓.๘	๒๐	๒๖.๖๘	๓๕.๑	๑๖.๔	๒๖.๙	๓๕.๑	๑๘.๙	๒๗.๐๖	๓๖.๒	๑๙.๕	๒๘.๒๙	๓๕.๑	๑๔.๘	๒๔.๙๔	๒๖.๗๗
๒. กุมภาพันธ์	๓๖.๙	๑๘	๒๗.๕๕	๓๕.๙	๑๘	๒๗.๒	๓๗.๑	๒๒.๒	๒๙.๒๒	๓๘.๑	๑๙.๓	๒๘.๖	๓๗.๓	๑๙.๕	๒๗.๖๙	๒๘.๐๕
๓. มีนาคม	๓๙	๒๐.๘	๓๐.๐๖	๓๗.๕	๒๑.๒	๒๙.๕	๔๐.๔	๒๒.๕	๓๐.๕๑	๔๐.๙	๒๒.๙	๓๐.๖๖	๓๙.๖	๒๓.๕	๓๐.๓๓	๓๐.๒๑
๔. เมษายน	๓๙.๒	๒๔.๒	๓๐.๘๑	๓๙.๖	๒๐.๖	๒๙.๖	๔๑	๒๔	๓๒.๑๗	๔๐.๖	๒๔	๓๑.๔๗	๓๘.๗	๒๓.๖	๒๙.๗๓	๓๐.๗๖
๕. พฤษภาคม	๔๐.๓	๒๒.๙	๓๐.๒๖	๓๗.๖	๒๓.๖	๓๐	๔๐.๖	๒๔	๓๑.๒	๔๐.๗	๒๔.๘	๓๐.๐๒	๓๘.๙	๒๒.๕	๓๐.๙๕	๓๐.๔๙
๖. มิถุนายน	๓๖.๖	๒๕.๔	๓๐.๐๗	๓๗.๒	๒๔	๒๙.๗	๓๘.๘	๒๕	๓๐.๑๗	๓๙.๕	๒๕	๓๐.๔๘	๓๘.๙	๒๔.๘	๓๐.๒๔	๓๐.๑๓
๗. กรกฎาคม	๓๖.๘	๒๔.๔	๒๘.๗๑	๓๕.๗	๒๔.๕	๒๙	๓๗.๙	๒๔	๒๙.๕๕	๓๘.๘	๒๔.๕	๓๐.๒๓	๓๗.๗	๒๔.๕	๒๙.๒๒	๒๙.๔๒
๘. สิงหาคม	๓๗.๒	๒๒.๙	๒๙.๒๙	๓๖.๕	๒๔.๓	๒๘.๕	๓๗	๒๔.๕	๒๘.๙๕	๓๘.๑	๒๔.๘	๒๙.๔	๓๘.๓	๒๓.๓	๒๙.๕๙	๒๙.๑๕
๙. กันยายน	๓๗.๓	๒๔.๘	๒๙.๗	๓๗.๓	๒๓.๙	๒๙.๒	๓๗	๒๔.๑	๒๙.๐๘	๓๗.๙	๒๓.๕	๒๙.๓๙	๓๕	๒๓.๔	๒๘.๓๗	๒๙.๑๕
๑๐. ตุลาคม	๓๖	๒๒.๑	๒๘.๖	๓๖.๔	๒๒.๙	๒๙.๑	๓๖.๖	๒๒.๒	๒๙.๗๕	๓๕.๕	๒๒.๖	๒๗.๑๔	๓๕.๕	๒๒.๗	๒๘.๕๗	๒๘.๖๓
๑๑. พฤศจิกายน	๓๔.๕	๒๐.๖	๒๗.๕๓	๓๖.๑	๒๐	๒๘.๔	๓๕.๘	๒๐.๔	๒๘.๐๖	๓๕.๕	๒๐.๔	๒๗.๖๙	๓๕.๕	๒๑.๒	๒๘.๑๖	๒๗.๙๗
๑๒. ธันวาคม	๓๔.๖	๑๔.๔	๒๕.๕๑	๓๕.๙	๒๐.๘	๒๗.๗	๓๕.๖	๑๕.๓	๒๖.๑๓	๓๕	๑๗.๓	๒๖.๐๙	๓๓.๒	๑๖.๕	๒๕.๕๕	๒๖.๒๐

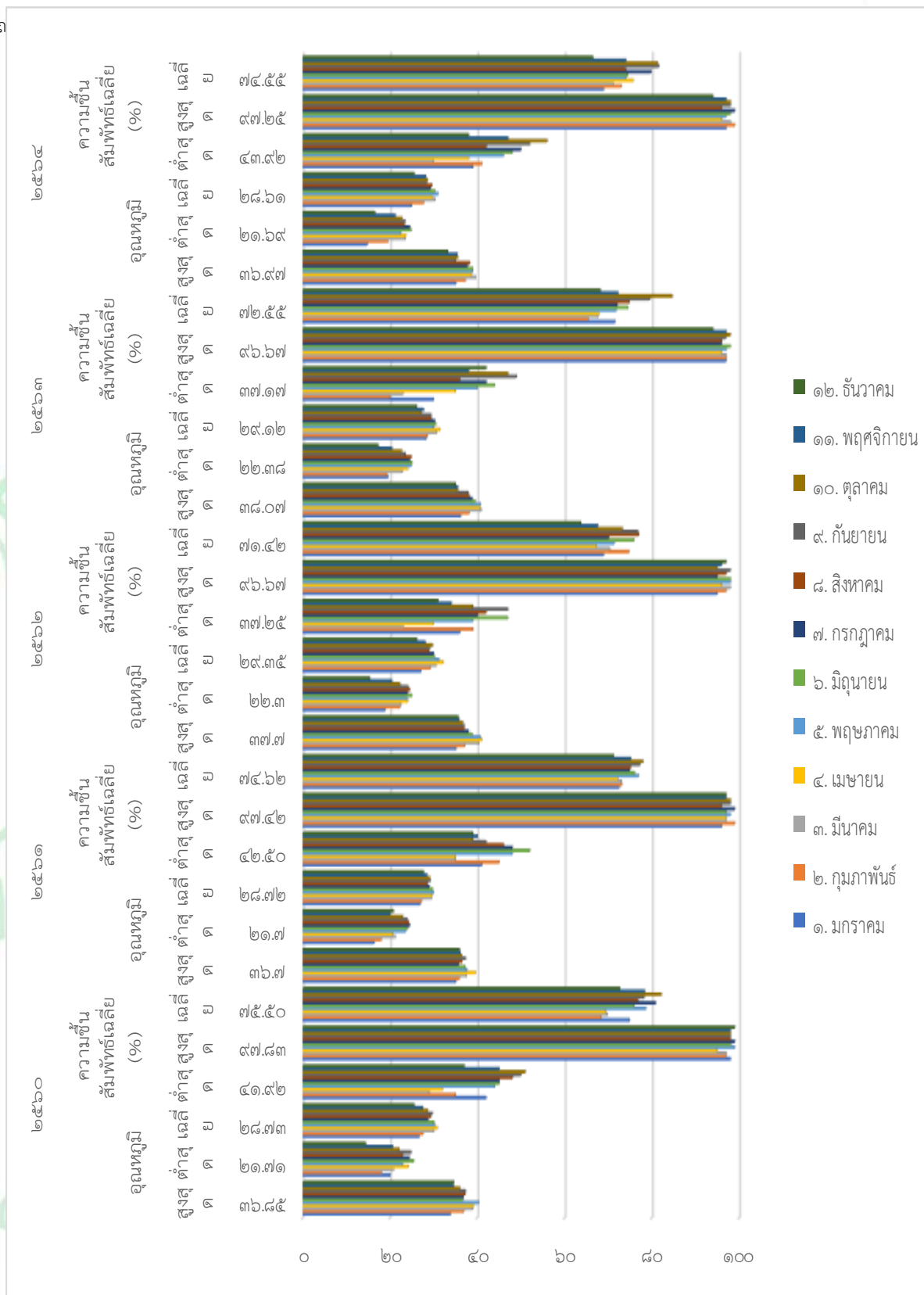
ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)															ความชื้น สัมพัทธ์เฉลี่ย (%)
	๒๕๖๐			๒๕๖๑			๒๕๖๒			๒๕๖๓			๒๕๖๔			
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	
ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	๔๑.๙๒	๙๗.๘๓	๗๕.๕๐	๔๒.๕๐	๙๗.๔๒	๗๔.๖๒	๓๗.๒๕	๙๖.๖๗	๗๑.๔๒	๓๗.๑๗	๙๖.๖๗	๗๒.๕๕	๔๓.๙๒	๙๗.๒๕	๗๔.๕๕	๗๓.๗๓
๑. มกราคม	๔๒	๙๘	๗๔.๘๘	๔๑	๙๖	๗๒.๕๔	๓๖	๙๕	๖๘.๙๔	๓๐	๙๗	๗๑.๕๒	๓๙	๙๗	๖๘.๙๙	๗๑.๓๗
๒. กุมภาพันธ์	๓๕	๙๗	๖๘.๓๖	๔๕	๙๙	๗๓.๑๗	๓๙	๙๗	๗๔.๗๖	๒๐	๙๗	๖๕.๓๘	๔๑	๙๙	๗๓.๐๑	๗๐.๙๔
๓. มีนาคม	๒๙	๙๗	๖๙.๘๒	๓๕	๙๗	๗๓	๒๓	๙๘	๗๐.๓๒	๒๓	๙๗	๖๗.๗๗	๓๐	๙๘	๗๑.๑๓	๗๐.๔๑
๔. เมษายน	๓๒	๙๕	๖๙.๔๔	๓๕	๙๗	๗๒.๑๕	๓๐	๙๖	๖๗.๓๒	๓๕	๙๖	๖๗.๙๒	๓๘	๙๖	๗๕.๗๒	๗๐.๕๑
๕. พฤษภาคม	๔๔	๙๙	๗๘.๖๔	๔๘	๙๘	๗๖.๙๕	๓๙	๙๘	๗๑.๔๑	๔๐	๙๗	๗๑.๗๙	๔๖	๙๗	๗๔.๐๗	๗๔.๕๗
๖. มิถุนายน	๔๕	๙๘	๗๕.๙๕	๕๒	๙๗	๗๖.๐๕	๔๗	๙๘	๗๕.๘๙	๔๔	๙๘	๗๕.๕๖	๔๘	๙๘	๗๔.๔๘	๗๕.๓๙
๗. กรกฎาคม	๔๕	๙๙	๘๐.๘	๔๘	๙๙	๗๔.๘๙	๔๐	๙๕	๗๐.๐๙	๔๒	๙๖	๗๒.๐๗	๕๐	๙๙	๗๙.๘๔	๗๕.๕๔
๘. สิงหาคม	๔๘	๙๘	๗๖.๗๘	๔๖	๙๖	๗๕.๑๑	๔๒	๙๗	๗๗	๓๖	๙๖	๗๕.๘๖	๔๒	๙๖	๗๔.๐๑	๗๕.๕๕
๙. กันยายน	๕๐	๙๘	๗๘.๒๑	๔๒	๙๘	๗๗.๒๘	๔๗	๙๘	๗๖.๗๘	๔๙	๙๗	๗๙.๙๙	๕๒	๙๘	๘๑.๖๒	๗๘.๗๐
๑๐. ตุลาคม	๕๑	๙๘	๘๒.๑๙	๓๙	๙๘	๗๗.๙๓	๓๙	๙๕	๗๓.๒๓	๔๗	๙๘	๘๔.๖๙	๕๖	๙๘	๘๑.๒๕	๗๙.๘๖

๑๑. พฤศจิกายน	๔๕	๙๘	๗๘.๓๖	๔๐	๙๗	๗๕.๑๕	๓๔	๙๖	๖๗.๖	๓๘	๙๗	๗๒.๒๖	๔๗	๙๗	๗๔.๐๕	๗๓.๔๘
๑๒. ธันวาคม	๓๗	๙๙	๗๒.๕๙	๓๙	๙๗	๗๑.๒๒	๓๑	๙๗	๖๓.๗๒	๔๒	๙๔	๖๘.๑๙	๓๘	๙๔	๖๖.๔๘	๖๘.๔๔

ที่มา : สถ

ภาพที่ ๕ แสดงอุณหภูมิและความขึ้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ต่ำสุด-สูงสุด ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

(ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลบ้านโพธิ์ มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางขนส่งทางบก เป็นเส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดภาค/จังหวัด/อำเภอ

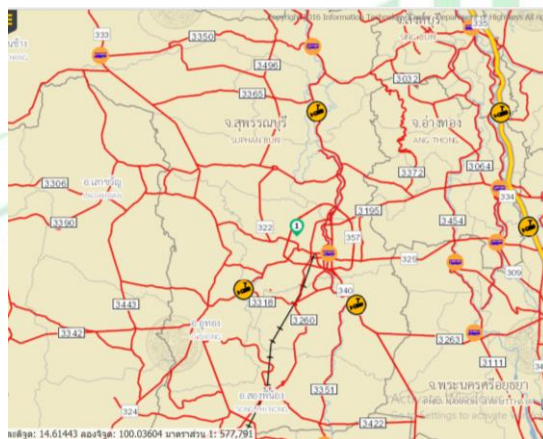
ตำบลบ้านโพธิ์ มีถนนลาดยางครบทุกหมู่บ้าน ทำให้การคมนาคมสะดวก มีการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว และมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ได้ ๓ เส้นทาง

๑. ถนนลาดยางสายสุพรรณ – ด่านช้าง (เส้นคันคลองวัดป่า) ผ่านหมู่ที่ ๓ และ ๗ ระยะทาง ๔ กิโลเมตร

๒. ถนนลาดยางสายสุพรรณ – ดอนเจดีย์ ผ่านหมู่ที่ ๗, ๘ และ ๙ ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร

๓. ถนนลาดยางสายสุพรรณ – เตาอิฐ ผ่านหมู่ที่ ๘, ๒, ๑, ๔, ๕ และ ๖ ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร
ตำบลบ้านโพธิ์มีรถโดยสารประจำทางให้บริการภายในตำบล จำนวน ๓ สาย คือ

- รถสองแถวสายสุพรรณ-บ้านบึง
- รถสองแถวสายสุพรรณ-ดงกระเซา
- รถสองแถวสายสุพรรณ-โพธิ์ท่าทราย

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา: กรมทางหลวง (<http://dohgis.doh.go.th/dohtotravel/?BARRIER=rdoXY๑>)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

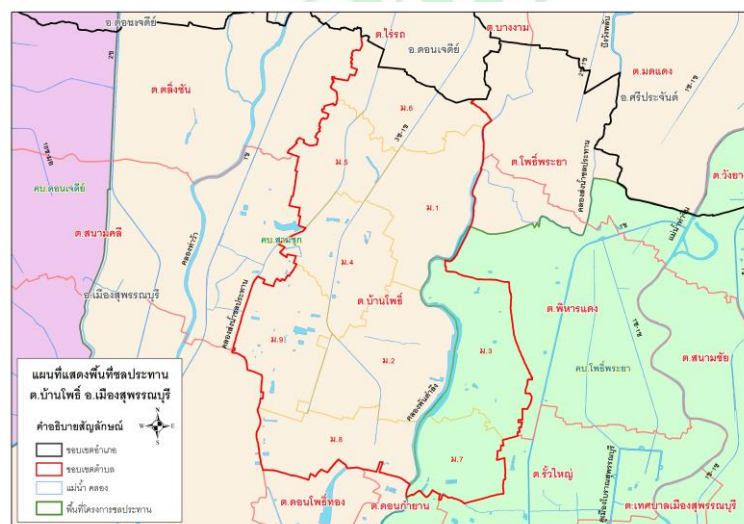
ตำบลบ้านโพธิ์ มีแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม และเพื่ออุปโภค บริโภค ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสร้างขึ้นใหม่ ได้แก่

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

- แหล่งน้ำธรรมชาติประกอบด้วยบึงบ้านโพธิ์ ไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๗ และ ๘

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จะส่งน้ำสำหรับเพาะปลูกพืช การประมง การปศุสัตว์ และอุปโภค บริโภคจำนวน ๔๔๘ ครัวเรือน พื้นที่ประมาณ ๗,๙๒๐ ไร่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๑,๒,๓,๗ โดยผ่านคลอง ๑ ขวา - ๑ ขวา
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชุก โดยผ่านคลองส่งน้ำ ๓ ซ้าย ๑ ขวา เกษตรกรในพื้นที่ หมู่ที่ ๑,๒,๔,๕,๖,๘ และ ๙ ใช้สำหรับการเพาะปลูกพืช /เลี้ยงสัตว์ อุปโภคและบริโภคจำนวน ๙๒๗ ครัวเรือน พื้นที่ ประมาณ ๑๑,๘๘๐ ไร่
- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย บ่อน้ำตื้น จำนวน ๔ แห่ง บ่อน้ำโยก จำนวน ๑๔ แห่ง บ่อ บาดาลสาธารณะ จำนวน ๙ แห่ง ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๗ แห่ง สระน้ำสาธารณะ จำนวน ๒ แห่ง คลองน้ำชลประทาน จำนวน ๔ แห่ง

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ชลประทานตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลบ้านโพธิ์ ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๑๓,๐๐๗.๐๐ ไร่ (ร้อยละ ๕๐.๔๓ ของพื้นที่ตำบล) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนา และส่งเสริมด้านเกษตร

โครงสร้างการผลิต โดยพื้นที่ตำบลมีโครงสร้างการผลิตโดยพื้นฐานมีการผลิตข้าวเป็นพืชหลัก โครงสร้างตลาดสินค้าและบริการ โดยส่วนใหญ่มีตลาดรับซื้อสินค้าเป็นตลาดภายในประเทศ แหล่งจำหน่ายเป็นโรงสีข้าวภายในชุมชน และนอกชุมชนบริเวณใกล้เคียง

ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕

ตำบล บ้านโพธิ์	พื้นที่ ทั้งหมด พื้นที่ ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	พืชไร่	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล	พืชผัก	ไม้ ดอกไม้ ประดับ	พืช อื่นๆ	รวม
หมู่ที่ ๑	๑,๗๕๓	๑,๗๐๐	๐	๐	๕๑	๒	๐		๑,๗๕๓
หมู่ที่ ๒	๒,๒๘๒	๒,๐๖๐	๒๐	๒๒	๑๗๔.๒๕	๓.๕	๐	๒	๒,๒๘๒
หมู่ที่ ๓	๒,๒๔๖	๒,๐๖๐	๐	๐	๑๖๑	๑๙.๕๐	๐	๕	๒,๒๔๖
หมู่ที่ ๔	๑,๑๗๖	๑,๑๐๐	๑๓.๗๕	๐	๕๘.๗๕	๓	๐		๑,๑๗๖
หมู่ที่ ๕	๑,๔๒๗	๑,๓๐๐	๐	๐	๑๒๐.๗๕	๔	๐	๒	๑,๔๒๗
หมู่ที่ ๖	๑,๒๗๐	๑,๑๘๗	๐	๐	๘๐.๕๐	๐.๕	๐	๒	๑,๒๗๐
หมู่ที่ ๗	๙๓๐	๘๗๐	๐	๐	๕๒.๕๐	๑	๖.๗๕		๙๓๐
หมู่ที่ ๘	๘๒๗	๘๒๐	๐	๐	๕	๐	๐	๒	๘๒๗
หมู่ที่ ๙	๑,๐๙๘	๑,๐๐๐	๑๖.๗๕	๐	๒๘.๗๕	๒	๕๐		๑,๐๙๘
พื้นที่รวม	๑๓,๐๐๗	๑๒,๐๙๗	๕๑	๒๒	๗๓๓	๓๖	๕๗	๑๓	๑๓,๐๐๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี , พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	รวมเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ (ราย)	โคเนื้อ		โคนม		กระบือ		สุกร	
		จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
บ้านโพธิ์	๑๖๘	268	14	0	0	6	1	315	10

ตำบล	รวมเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ (ราย)	ไก่พื้นเมือง		ไก่เนื้อ		ไก่ไข่		ไก่ลูกผสม	
		จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
บ้านโพธิ์	๑๖๘	4,914	111	4,982	7	0	0	0	0

ตำบล	รวมเกษตรกร	เป็ดเทศ	เป็ดเนื้อ	เป็ดไข่	แพะ
------	------------	---------	-----------	---------	-----

-ฟาร์มเดี่ยว	0	0	0	0	0	0	2	2	12
-ฟาร์มรวม	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

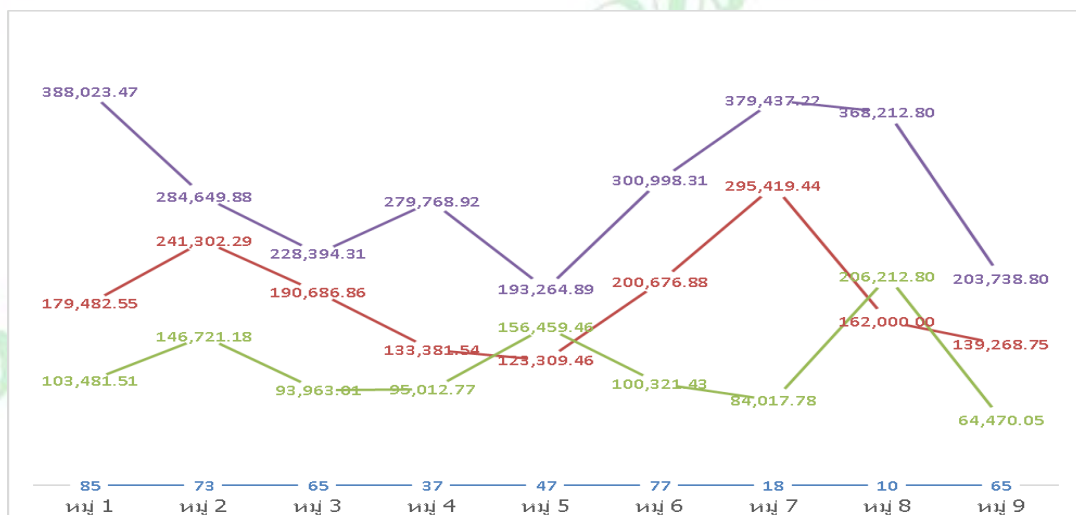
รายได้ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ได้มาจากภาคการเกษตร ได้แก่ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ส่วนรายได้นอกภาคการเกษตรได้มาจากอาชีพรับจ้าง เงินเดือนประจำ และประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีสัดส่วนรายได้ไม่สูงมากนัก เมื่อเทียบกับรายจ่าย โดยส่วนของรายจ่ายมาจากการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร ในด้านต้นทุนด้านเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยา สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งค่าแรงงานในการดูแลพืชผลทางการเกษตร ค่ายานพาหนะ และเชื้อเพลิง ในการขนส่งสินค้าทางการเกษตร การดูแลผลผลิตทางการเกษตร

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลหนี้สินเฉลี่ย ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ตำบล/หมู่	เกษตรกร (ครัวเรือน)	หนี้สินเฉลี่ย		
		ในภาคเกษตร	นอกภาคเกษตร	รวม
หมู่ ๑	๘๕	๑๓๙,๔๘๒.๕๕	๑๐๓,๔๘๑.๕๑	๓๔๘,๐๒๓.๔๗
หมู่ ๒	๗๓	๒๔๑,๓๐๒.๒๙	๑๔๖,๗๒๑.๑๘	๒๘๘,๖๔๙.๘๘
หมู่ ๓	๖๕	๑๙๐,๖๘๖.๘๖	๙๓,๙๖๓.๐๑	๒๒๘,๓๔๙.๓๑
หมู่ ๔	๓๗	๑๓๓,๓๘๑.๕๔	๙๕,๐๑๒.๗๗	๒๒๘,๓๙๔.๙๒
หมู่ ๕	๔๗	๑๒๓,๓๐๙.๔๖	๑๕๖,๔๕๙.๔๖	๑๙๓,๒๖๔.๘๙
หมู่ ๖	๗๗	๒๐๐,๖๗๖.๘๘	๑๐๐,๓๒๑.๔๓	๓๐๐,๙๙๘.๓๑
หมู่ ๗	๑๘	๒๙๕,๔๑๙.๔๔	๘๔,๐๑๗.๗๘	๓๗๙,๔๓๗.๒๒
หมู่ ๘	๑๐	๑๖๒,๐๐๐.๐๐	๒๐๖,๒๑๒.๘๐	๓๖๘,๒๑๒.๘๐
หมู่ ๙	๖๕	๑๓๙,๒๖๘.๗๕	๖๔,๔๗๐.๐๕	๒๐๓,๗๓๘.๘๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๘ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสุพรรณบุรี/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่ากับ ๙๘,๙๘๖ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๔) มีมูลค่า เท่ากับ ๘๓,๖๕๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑๕,๓๓๔ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๘.๓

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capital GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๑๑๖,๑๔๙ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๔) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๙๘,๓๙๖ บาท จำนวน ๑๗,๗๕๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.						
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔ ^๑	๒๕๖๕ ^๒
ภาคเกษตร	๑๐,๗๙๗	๑๑,๘๕๔	๑๓,๑๑๙	๑๑,๘๑๖	๑๐,๙๔๗	๑๒,๗๖๐	๑๓,๓๐๐
ภาคบริการ	๒๖,๔๖๖	๒๗,๗๕๓	๒๘,๗๗๒	๒๘,๗๔๙	๒๘,๘๗๔	๒๙,๐๗๕	๓๑,๗๑๖
ภาคอุตสาหกรรม	๑๐,๐๒๒	๑๐,๑๓๙	๑๑,๔๑๒	๑๑,๑๙๓	๑๐,๔๐๒	๑๒,๑๑๑	๑๒,๔๖๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๔๖,๓๖๕	๔๙,๗๔๕	๕๒,๖๑๐	๕๑,๗๕๘	๔๙,๒๒๓	๕๔,๖๔๖	๕๗,๔๗๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)*	๙๖,๑๗๖	๑๐๑,๘๙๗	๑๐๙,๔๗๙	๑๐๗,๙๐๔	๑๐๕,๒๓๘	๑๑๖,๓๙๖	๑๑๖,๑๔๙
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๕๒	๘๕๓	๘๕๔	๘๕๓	๘๕๒	๘๕๐	๘๕๒

หมายเหตุ : ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ข้อมูลประมาณการณ โดยวิธี Management Chart จากสำนักงานคลังจังหวัดสุพรรณบุรี

* ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท) คำนวณ ณ ราคาประจำปี

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๓ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๕

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.						
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔ ^๑	๒๕๖๕ ^๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๘๑,๙๓๙	๘๖,๙๓๐	๙๓,๕๒๔	๙๒,๐๔๕	๘๙,๖๒๘	๙๓,๖๕๒	๙๘,๙๘๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๙๖,๑๗๖	๑๐๑,๘๙๗	๑๐๙,๔๗๙	๑๐๗,๙๐๔	๑๐๕,๒๓๘	๑๑๖,๓๙๖	๑๑๖,๑๔๙
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๕๒	๘๕๓	๘๕๔	๘๕๓	๘๕๒	๘๕๐	๘๕๒

หมายเหตุ : ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ข้อมูลประมาณการณ โดยวิธี Management Chart จากสำนักงานคลังจังหวัดสุพรรณบุรี

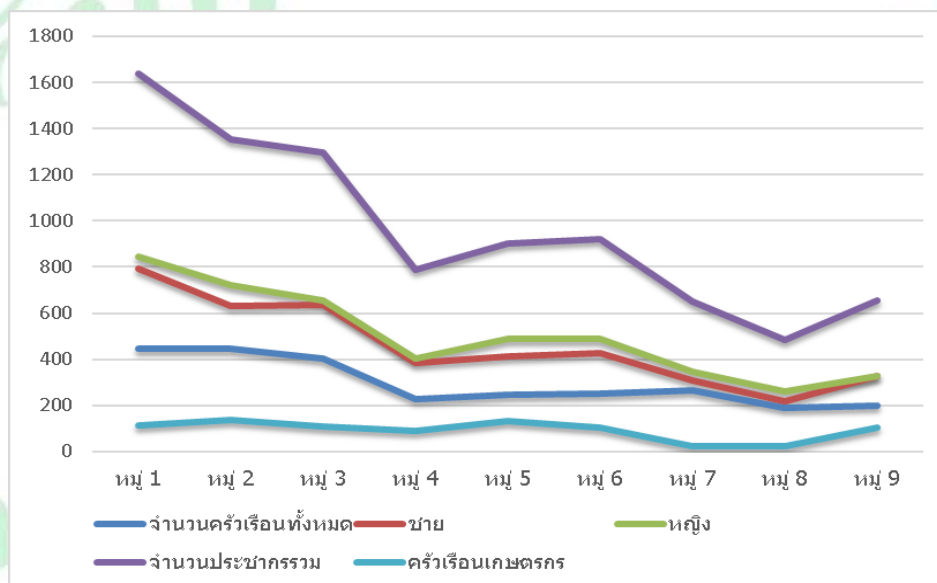
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลบ้านโพธิ์ มีประชากรจำนวนทั้งหมด ๖,๗๐๕ ราย จำนวน ๒,๑๑๙ ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๖๗๘ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลบ้านโพธิ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนประชากร (คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
รวมทั้งสิ้น		๒,๖๗๐	๔,๑๔๕	๔,๕๔๐	๘,๖๘๕
๑	โพธิ์ท่าทราย	๔๔๔	๗๙๔	๘๔๔	๑,๖๓๘
๒	โพธิ์ตะวันตก	๔๔๕	๖๓๑	๗๒๓	๑,๓๕๔
๓	โพธิ์ตะวันออก	๔๐๓	๖๓๗	๖๕๗	๑,๒๙๔
๔	ศรีสะเกษ	๒๒๘	๓๘๖	๔๐๒	๗๘๘
๕	บึงหมูเก่า	๒๔๖	๔๑๔	๔๘๗	๙๐๑
๖	บึงหมูใหม่	๒๕๒	๔๒๙	๔๙๑	๙๒๐
๗	ลาดตานวล	๒๖๖	๓๐๖	๓๔๔	๖๕๐
๘	หนองหม้อแกง	๑๘๙	๒๒๐	๒๖๓	๔๘๓
๙	บึงคัน	๑๙๗	๓๒๘	๓๒๙	๖๕๗

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๔ การศึกษา

ประชาชนของตำบลบ้านโพธิ์ มีสถานศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖)

จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ท่าทราย โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ตะวันตก โรงเรียนวัดประชุมชน และโรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ตะวันออก และโรงเรียนวัดศรีชะเกษ

ตารางที่ ๑๕ แสดงรายชื่อสถานศึกษาของตำบลบ้านโพธิ์ ระดับประถมศึกษา

ที่	ชื่อสถานศึกษาในสังกัด สพฐ.	ที่ตั้ง	จำนวนครู (คน)	จำนวนครู อัตราจ้าง (คน)	นักการภาร โรง(คน)	จำนวนนักเรียน (คน)		
						ชาย	หญิง	รวม
๑	โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ท่าทราย	หมู่ที่ ๑	๓	๒	๑	๒๒	๓๒	๕๔
๒	โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ตะวันตก	หมู่ที่ ๒	๔	๒	๑	๒๕	๔๑	๖๖
๓	โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ตะวันออก	หมู่ที่ ๓	๔	๒	๑	๓๒	๒๔	๕๖
๔	โรงเรียนวัดประชุมชน	หมู่ที่ ๕	๔	๒	๑	๕๖	๔๒	๙๘
๕	โรงเรียนวัดศรีชะเกษ	หมู่ที่ ๙	๓	๒	๑	๒๑	๓๐	๕๑
รวม			๑๘	๑๐	๕	๑๔๖	๑๖๙	๓๑๕

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๑ แห่งดังนี้

ตารางที่ ๑๖ แสดงรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลบ้านโพธิ์

ที่	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ที่ตั้ง	จำนวนครู (คน)	จำนวนนักเรียน (คน)		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านโพธิ์	หมู่ที่ ๑	๔	๒๑	๓๐	๕๑
รวม			๔	๒๑	๓๐	๕๑

๖.๕ สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๒ แห่งดังนี้

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโพธิ์ตะวันตก ที่ตั้งหมู่ที่ ๑
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโพธิ์ตะวันออก ที่ตั้งหมู่ที่ ๓

๖.๖ ด้านประเพณี และวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก มีศาสนสถานที่สำคัญ คือ วัด จำนวน ๖ วัด ได้แก่

วัดโพธิ์ท่าทราย	หมู่ที่ ๑
วัดโพธิ์ตะวันตก	หมู่ที่ ๒
วัดโพธิ์ตะวันออก	หมู่ที่ ๓

วัดลุ่มบัว	หมู่ที่ ๔
วัดประชุมชน	หมู่ที่ ๕
วัดศรีชะเกศ	หมู่ที่ ๙

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีสงกรานต์ ประชากรที่ไปประกอบอาชีพต่างถิ่นเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์จะกลับมาทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่
- ประเพณีสารทลาว ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี เป็นประเพณีของคนพื้นบ้าน หมู่ที่ ๒ บ้านโพธิ์ตะวันตก ที่มีเชื้อสายลาวซึ่งได้อพยพมาจากเวียงจันทร์เป็นเวลาเร็วกว่าปีมาแล้วเป็นประเพณีวัฒนธรรม ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะมีการกวนกระยาสารทและจัดหาผลไม้ ประกอบพิธีบุญตามประเพณีและยังเป็น ของฝากนำไปไหว้ญาติผู้ใหญ่ที่อยู่ห่างไกล
- ประเพณีไหว้พระแช เป็นประเพณีของชาวไทยเชื้อสายเขมรที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในหมู่ที่ ๕ หมู่ที่ ๖ ซึ่งจะมีการจัดประเพณีไหว้พระแชขึ้นในวันเพ็ญเดือน ๑๒ ของทุกปี เพื่อเสี่ยงทายฟ้าฝนประจำปี ตรวจดูสภาพ ดิน ฟ้า อากาศ และปริมาณน้ำฝนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นประเพณีที่มีมาแต่บรรพบุรุษ
- ประเพณีลอยกระทง จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ โดยจัดขึ้น
 ๑. เพื่อแสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่ให้เราได้อาศัยน้ำกิน น้ำใช้ ตลอดจนเป็นการขอขมาต่อพระแม่คงคา ที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงไปในน้ำ อันเป็นสาเหตุให้แหล่งน้ำไม่สะอาด
 ๒. เพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์ เพราะการลอยกระทงเปรียบเหมือนการลอยความทุกข์ ความโศกเศร้า โรคภัยไข้เจ็บ และสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง คล้ายกับพิธีลอยบาปของพราหมณ์
 ๓. เพื่อเป็นการบูชาพระอุปคุต ที่ชาวไทยภาคเหนือให้ความเคารพ ซึ่งบำเพ็ญเพียรบริกรรมคาถาอยู่ในท้องทะเลลึกหรือสะดือทะเล โดยมีตำนานเล่าว่าพระอุปคุตเป็นพระมหาเถระรูปหนึ่งที่มีอิทธิฤทธิ์มาก สามารถปราบพญามารได้
 ๔. เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยไว้มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
 ๕. เพื่อความบันเทิงเริงใจ เนื่องจากการลอยกระทงเป็นการนัดพบปะสังสรรค์กันในหมู่ผู้ไปร่วมงาน
 ๖. เพื่อส่งเสริมงานฝีมือและความคิดสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมีเทศกาลลอยกระทง มักจะมีการประกวดกระทงแข่งกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมได้เกิดความคิดแปลกใหม่ และยังรักษาภูมิปัญญาพื้นบ้านไว้อีกด้วย

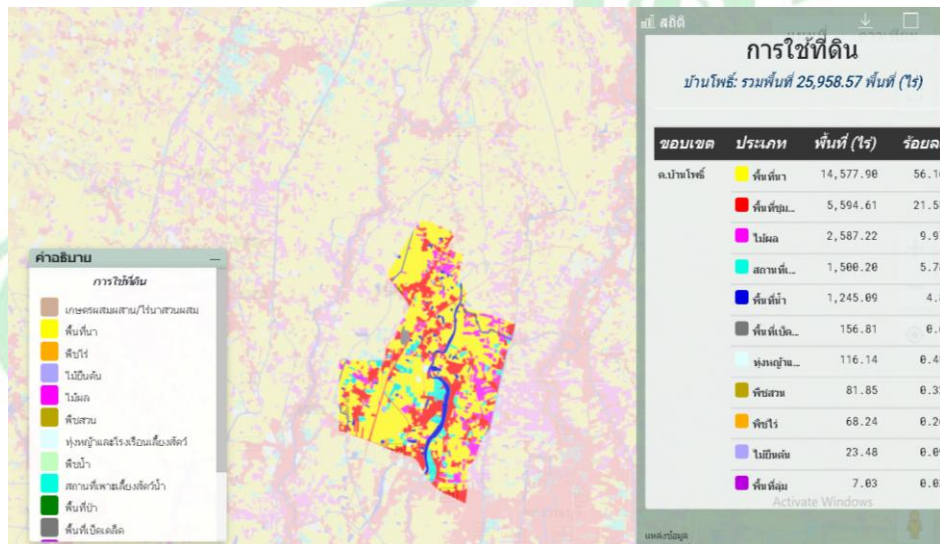
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร ที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย ตารางที่ ๑๗ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

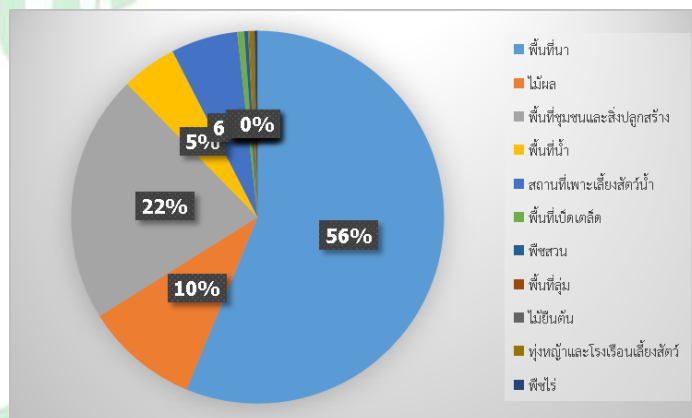
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่นา	๑๔,๕๗๗.๙๐	๕๖.๑๖
ไม้ผล	๒,๕๕๗.๒๒	๙.๙๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๕,๕๙๔.๖๑	๒๑.๕๕
พื้นที่น้ำ	๑,๒๔๕.๐๙	๔.๘
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑,๕๐๐.๒๐	๕.๗๘

พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๕๖.๘๑	๐.๖
พืชสวน	๘๑.๘๕	๐.๓๒
พื้นที่ลุ่ม	๗.๐๓	๐.๐๓
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ไม้ยืนต้น	๒๓.๔๘	๐.๐๙
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑๑๖.๑๔	๐.๔๕
พืชไร่	๖๘.๒๔	๐.๒๖

ที่มา : Agri-Map Online.moac.go.th, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : Agri-Map Online.moac.go.th, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : Agri-Map Online.moac.go.th, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลบ้านโพธิ์ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๒๐๙๗.๐๐ ไร่
รองลงมาคือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗๓๒.๕๐ ไร่ และไม้ดอกไม้ประดับมีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕๖.๗๕ ไร่ พืชผัก
มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๑.๕๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกพืชไร่ และกลุ่มไม้ยืนต้นอีกด้วย

ตารางที่ ๑๖ แสดงชนิดพืชและพื้นที่ของตำบลบ้านโพธิ์

หมู่	ข้าว		อ้อยโรงงาน		ปาล์มน้ำมัน		มะม่วง		มะพร้าวน้ำหอม	
	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่
๑	๑๐๕	๑,๗๐๐					๘	๕๑		
๒	๑๐๒	๒,๐๖๐			๒	๒๒	๒๒	๑๕๐		
๓	๖๘	๒,๐๖๐					๒๖	๑๓๐		
๔	๘๓	๑,๑๐๐	๑	๑๓.๗๕			๔	๒๗	๒	๑๐
๕	๑๐๕	๑,๓๐๐					๑๕	๑๒๐	๑	๒
๖	๘๒	๑,๑๘๗					๑๙	๘๔		
๗	๒๐	๘๗๐					๔	๑๖		
๘	๒๐	๘๒๐					๑	๖		
๙	๖๕	๑,๐๐๐	๑	๑๖.๗๕			๕	๓๒		

หมู่	พริก		ถั่วฝักยาว		บวบ		ผักบุ้งจีน		กะเพรา	
	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่
๑										
๒										
๓	๒	๑.๐๐					๕	๕	๓	๒
๔			๒	๒						
๕	๒	๒.๐๐								
๖					๑	๑				
๗										
๘										
๙	๒	๒.๐๐								

หมู่	ส้มโอ		ส้มเขียวหวาน		กล้วยน้ำว้า		มะนาว		ไม้ถู่	
	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่
๑										
๒					๔	๑๐.๒๕	๓	๙		
๓							๑	๒		
๔					๒	๔๖.๒๕				
๕			๑	๔	๔	๑๖	๑	๑๔		
๖	๑	๑๐.๐๐								
๗					๑	๑				
๘										
๙	๑	๖.๕๐					๑	๑๘	๓๐	๕๐

หมู่	โหรพา		ผักชีไทย		พลู	
	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่
๑						
๒			๒	๐.๕๐	๓	๔.๐๐
๓	๓	๒.๐๐				
๔						
๕						
๖			๒	๑.๐๐		
๗						
๘						
๙						

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

๙. องค์กร/สถาบันต่างๆ

ตำบลบ้านโพธิ์ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มแปรรูปอาหารพื้นบ้านบ้านโพธิ์	นาย เชิญ ศรีญาติเยี่ยม	น้ำพริกผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจากปลา	๒๑๙	๖	บ้านโพธิ์
๒	กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	นาง ธนพร พันตัน	ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	๕/๒	๒	บ้านโพธิ์
๓	กลุ่มผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรม	นาง สรัญญา มุขยประเสริฐ	ผลิตภัณฑ์งานฝีมือถักร้อยเฟอร์นิเจอร์ไม้	๒๒	๒	บ้านโพธิ์

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ้านโพธิ์

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนแก้วนพเก้า	๗๖	๒	บ้านโพธิ์	๑๕	นางสาวธนพร นุชพันธ์
วิสาหกิจชุมชนปลาสดเคดเคียว น้ำสมหมาย	๗๙	๖	บ้านโพธิ์	๗	นางสมหมาย สุขสมบูรณ์
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปปลาแกวทองอาหารไทยจังหวัดสุพรรณบุรี	๑๓๗	๖	บ้านโพธิ์	๗	นายณรงค์ธร พัฒนแก้ว
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมรวมใจพัฒนา ต.บ้านโพธิ์	๖/๓	๑	บ้านโพธิ์	๓๐	นายเฉลิม นิ่มนวล
วิสาหกิจชุมชนข้าวสารบรรจุถุง (ตราต้นโพธิ์)	๒๑๙	๑	บ้านโพธิ์	๗	นางสาวศิริลักษณ์ ธิญญพัฒนานนท์
วิสาหกิจชุมชนไม้ดอกไม้ประดับบ้านศรีเกษ	๑๓/๓	๙	บ้านโพธิ์	๑๕	นายมนัส เกตุสมบูรณ์
วิสาหกิจชุมชนคนรักบ้านโพธิ์	-	๑	บ้านโพธิ์	๗	นางวิภาวรรณ เอื้อทยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		

กลุ่มส่งเสริมอาชีพป่าสมหมายปลาสด	๗๙	๖	บ้านโพธิ์	๑๕	นางสมหมาย สุขสมบูรณ์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพไม้ดอกไม้ประดับบ้านศรีชะเกษ	๑๓/๓	๙	บ้านโพธิ์	๑๕	นายมนัส เกตุสมบูรณ์
แม่บ้านเกษตรกรแก้วพเล้า	๗๖	๒	บ้านโพธิ์	๑๕	นางสาวธนพร นุชพันธ์

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลบ้านโพธิ์

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

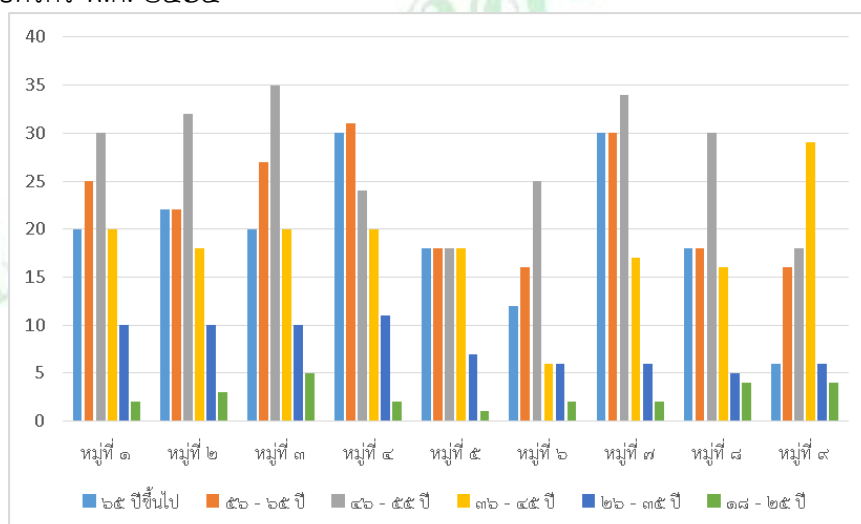
(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

ตำบลบ้านโพธิ์ มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๘๘๕ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓ และอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๙ และอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๓ และอายุระหว่าง ๒๖ - ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๘ และอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบล บ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน									รวม	ร้อยละ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙		
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๐	๒๒	๒๐	๓๐	๑๘	๑๒	๓๐	๑๘	๖	๑๗๖	๑๙.๘๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๕	๒๒	๒๗	๓๑	๑๘	๑๖	๓๐	๑๘	๑๖	๒๐๓	๒๓
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๐	๓๒	๓๕	๒๔	๑๘	๒๕	๓๔	๓๐	๑๘	๒๔๖	๒๗.๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๐	๑๘	๒๐	๒๐	๑๘	๖	๑๗	๑๖	๒๙	๑๖๔	๑๘.๕๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๐	๑๐	๑๐	๑๑	๗	๖	๖	๕	๖	๗๑	๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๒	๓	๕	๒	๑	๒	๒	๔	๔	๒๕	๒.๗๕
รวม	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๑๐๗	๘๘๕	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๒ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕)

สอนศิลปศาสตร์
สำนักงานเกษตร
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

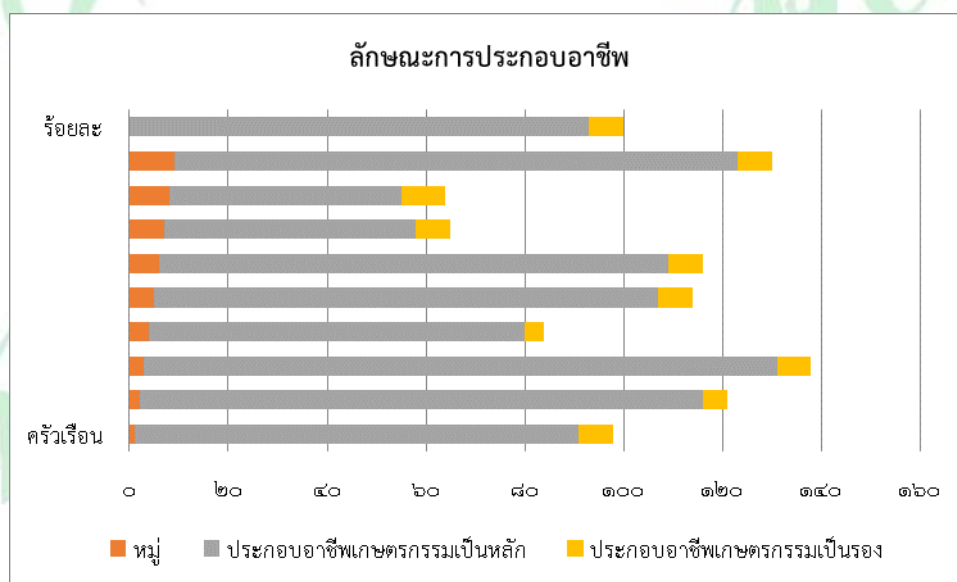
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบล บ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๒๒ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน									รวม	ร้อยละ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙		
หมู่											
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๙๐	๑๑๔	๑๒๘	๗๖	๑๐๒	๑๐๓	๕๑	๔๗	๑๑๔	๘๒๕	๙๓.๒๒
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๗	๕	๗	๔	๗	๗	๗	๙	๗	๖๐	๖.๗๘

ที่มา : ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕)

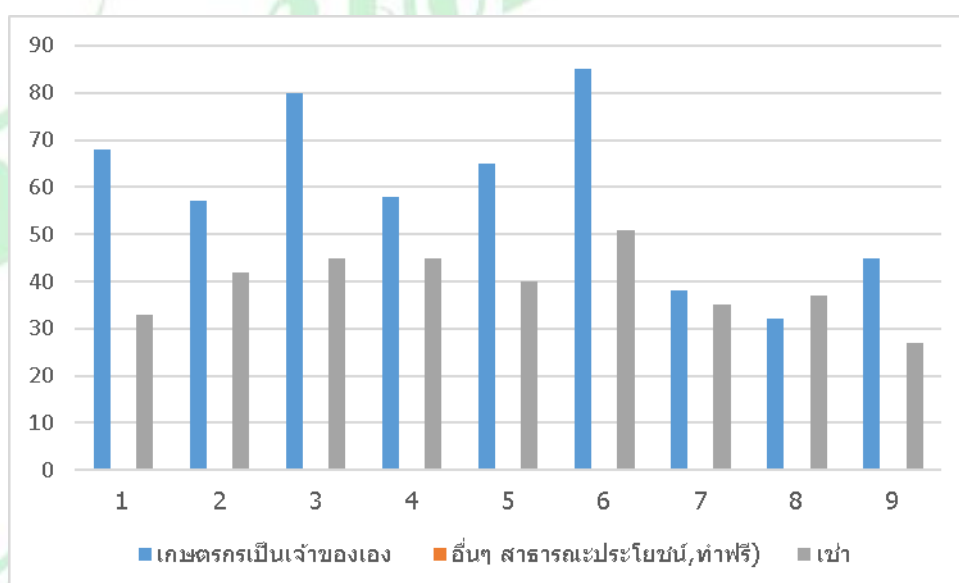
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๔๙๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘๓ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๓๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๗ ตามลำดับ (หมายเหตุ: เกษตรกรคนเดียวมีการถือครองหลายรูปแบบ)

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์

ลักษณะการถือครอง	หมู่									รวม	ร้อยละ
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙		
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๖๘	๕๗	๘๐	๕๘	๖๕	๘๕	๓๘	๓๒	๔๕	๕๓๐	๕๘.๘๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
เช่า	๓๓	๔๒	๔๕	๔๕	๔๐	๕๑	๓๕	๓๗	๒๗	๓๕๕	๔๑.๑๗

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน รายหมู่บ้าน ตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕)

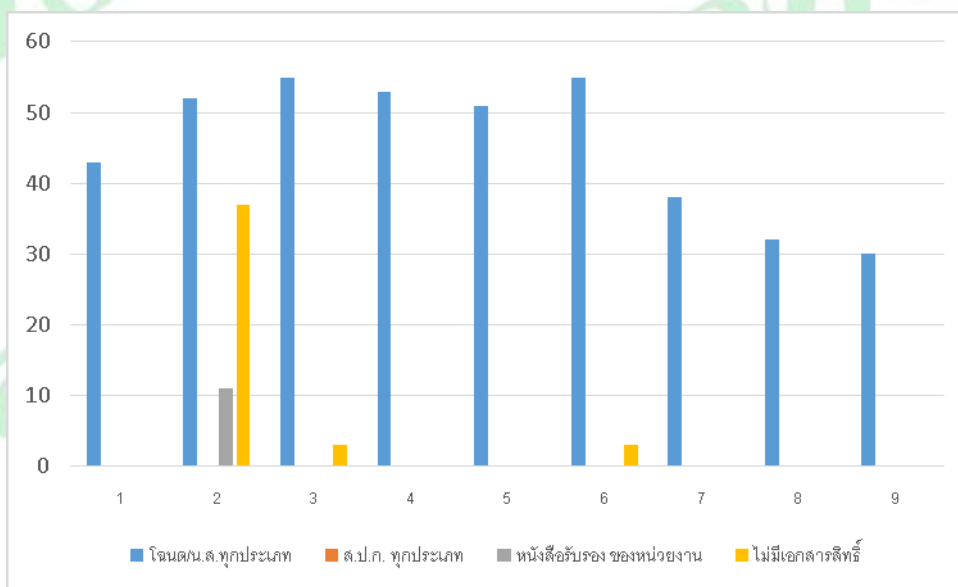
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตำบลบ้านโพธิ์ มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๔๐๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๓ รองลงมาคือแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๘ และหนังสือรับรองของหน่วยงานจำนวน ๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบ้านโพธิ์

หมู่	ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
	โฉนด/น.ส.ทุก ประเภท	ส.ป.ก. ทุก ประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสาร สิทธิ์	
๑	๔๓				๔๓
๒	๕๒		๑๑	๓๗	๑๐๐
๓	๕๕			๓	๕๘
๔	๕๓				๕๓
๕	๕๑				๕๑
๖	๕๕			๓	๕๘
๗	๓๘				๓๘
๘	๓๒				๓๒
๙	๓๐				๓๐
รวม	๔๐๙	๐	๑๑	๔๓	๔๖๓

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลบ้านโพธิ์ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย วิสาหกิจชุมชน ๗ แห่ง สมาชิก ๑๒๐ ราย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลบ้านโพธิ์

หมู่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑							๓	๔๕				
๒			๑	๑๕			๑	๑๕				
๓												
๔												
๕												
๖							๒	๓๐				
๗												
๘												
๙	๑	๑๕					๑	๑๕				
รวม	๑	๑๕	๑	๑๕			๗	๑๒๐				

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลบ้านโพธิ์มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปกริป	
๑	๐	๑	๑	๐	๑	๒	๐	๐	๐
๒	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐
๓	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐
๔	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐
๕	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐
๖	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐
๗	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐
รวม	๐	๑	๑	๐	๑	๘	๐	๐	๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลบ้านโพธิ์ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๑ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๙ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๒ ราย

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
บ้านโพธิ์	๐	๐	๐	๐	๒	๙	๐	๐	๐
รวม	๐	๐	๐	๐	๒	๙	๐	๐	๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลบ้านโพธิ์ มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลบ้านโพธิ์ มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๖	๑	นายจำนง แก่นเชื้อชัย	๕๖ ม.๑ ต.บ้านโพธิ์ อ.เมืองฯ จ.สุพรรณบุรี	เกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง เทคโนโลยีการผลิตพืช
รวม	๑			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้กลุ่มแปลงใหญ่ร่วมใจพัฒนา ตำบลบ้านโพธิ์

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายพรชัย หวานน้ำ

บ้านเลขที่ ๑๖๓ ม. ๑ ต. บ้านโพธิ์ อ. เมืองสุพรรณบุรี จ. สุพรรณบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : ประชาชนในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยทำนาเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนน้อยทำสวนปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งการทำนาแต่เดิมนั้นก็เกิดปัญหาต่างๆ ได้แก่

- แนวทางการพัฒนา :
๑. การบริหารจัดการกลุ่ม
 ๒. พัฒนาสมาชิก อบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ
 ๓. ด้านการตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย
 ๔. บริหารด้านสินเชื่อ

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีจำหน่ายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

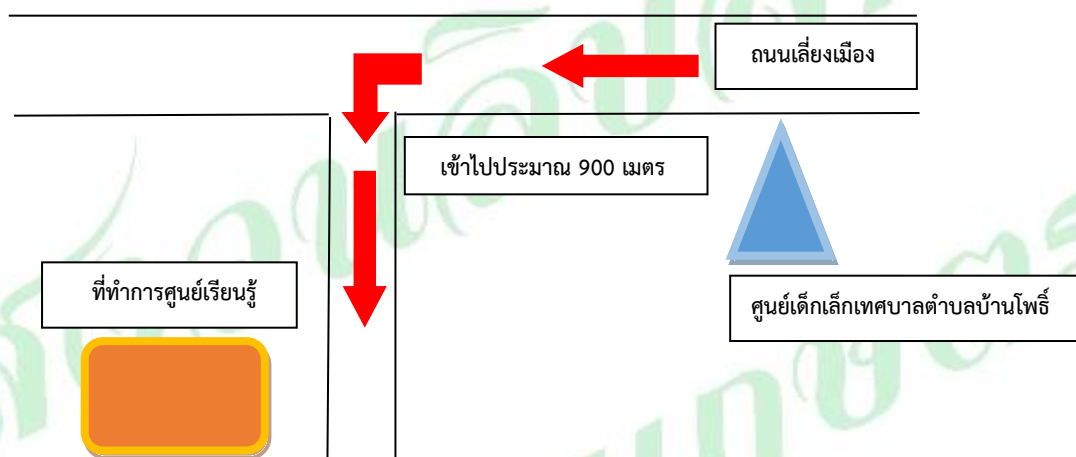
- หลักสูตรเรียนรู้ : :
๑. การผลิตข้าวคุณภาพ
 ๒. เกษตรปลอดภัย
 ๓. การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน
 ๔. การจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๘ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มแปลงใหญ่ ร่วมใจพัฒนา ตำบลบ้านโพธิ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	บ้านโพธิ์	นายเฉลิม นิ่มนวล	๐๘๗๑๕๖๒๘๒๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓. ติดตามประเมินผล กลุ่ม									←→			-	-
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	----	--	--	---	---

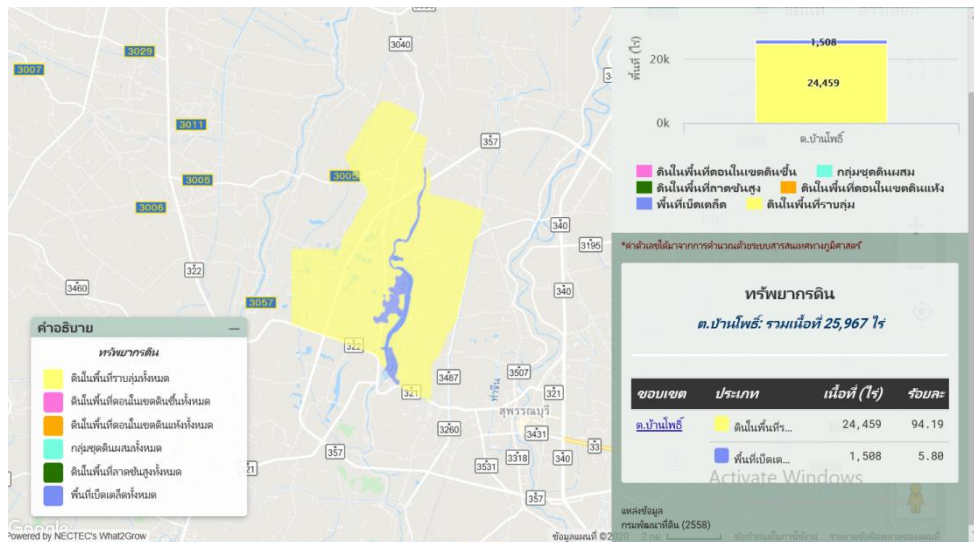
สอนศิลป์ได้ท้อ

ด้านักงานเกษตร

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลบ้านโพธิ์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแข็ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑,๕๐๘	๕.๘๐
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๔,๔๕๙	๙๔.๑๙

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕

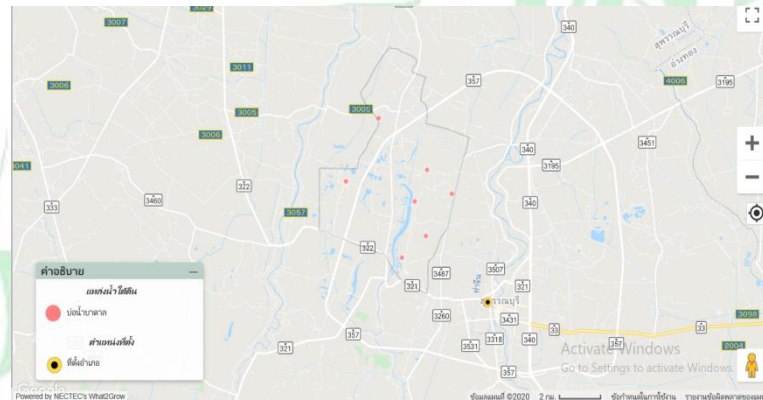

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลบ้านโพธิ์ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๕ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

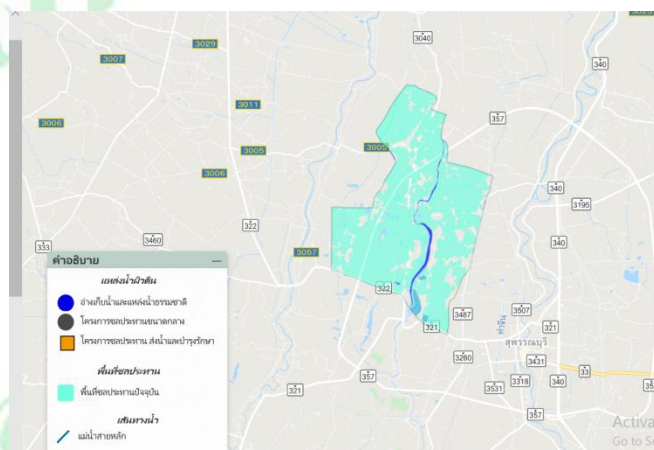
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้น ๙ บ่อ แยกรายละเอียดดังนี้

หมู่ที่ ๑	จำนวน ๒ บ่อ	หมู่ที่ ๒	จำนวน ๒ บ่อ
หมู่ที่ ๓	จำนวนบ่อ ๒ บ่อ	หมู่ที่ ๔	จำนวน ๑ บ่อ
หมู่ที่ ๕	จำนวนบ่อ ๒ บ่อ	หมู่ที่ ๖	จำนวนบ่อ ๒ บ่อ
หมู่ที่ ๗	จำนวน ๒ บ่อ	หมู่ที่ ๘	จำนวนบ่อ ๑ บ่อ

ภาพที่ ๑๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลบ้านโพธิ์มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรคือระบบชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติเท่านั้น

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค่า GI (ไม่มี)

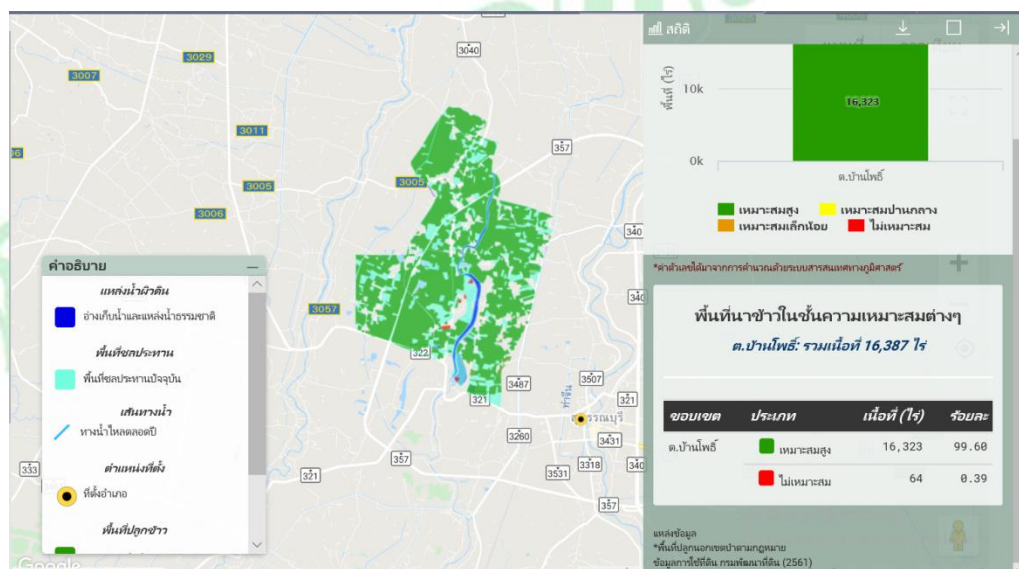
๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค่า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบ้านโพธิ์ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๖,๓๘๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๖,๓๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๙

ภาพที่ ๒๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๕)

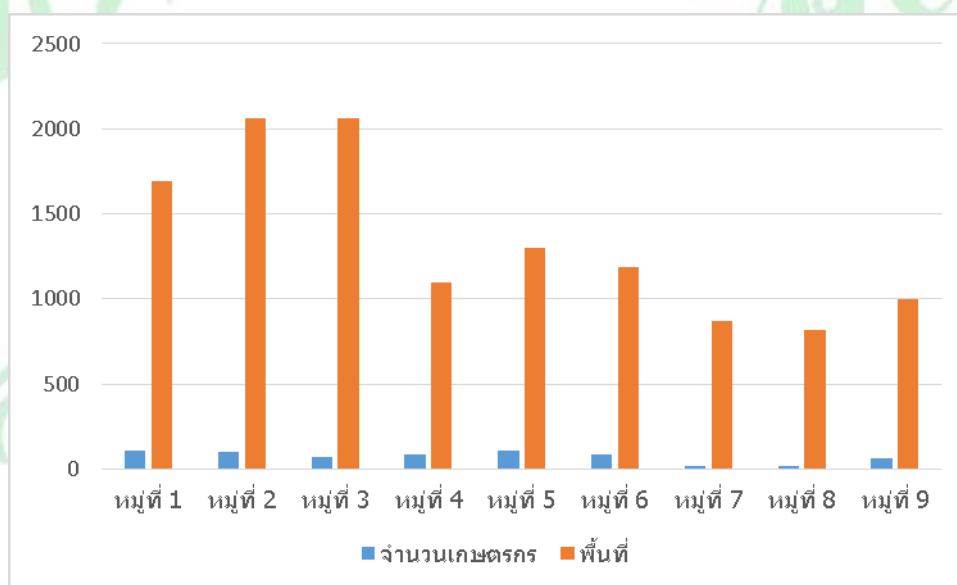
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบ้านโพธิ์มีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๖,๐๘๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๒ และ หมู่ ๓ จำนวน ๒,๐๖๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ ๑ จำนวน ๑,๖๙๐ ไร่ และหมู่ ๕ จำนวน ๑,๓๐๐ไร่และหมู่ ๖ จำนวน ๑,๑๘๗ไร่ และหมู่ ๕ จำนวน ๑,๓๐๐ไร่ และหมู่ ๙ จำนวน ๑,๐๐๐ไร่ และหมู่ ๗ จำนวน ๘๗๐ ไร่ และหมู่ ๘ จำนวน ๘๒๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบ้านโพธิ์

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๐๕	๑,๖๙๐	๑,๖๙๐	๑,๔๓๖.๕๐	๐.๘๕
๒	๑๐๒	๒,๐๖๐	๒,๐๖๐	๑,๗๕๑.๐๐	๐.๘๕
๓	๖๘	๒,๐๖๐	๒,๐๖๐	๑,๗๕๑.๐๐	๐.๘๕
๔	๘๓	๑,๑๐๐	๑,๑๐๐	๙๓๕.๐๐	๐.๘๕
๕	๑๐๕	๑,๓๐๐	๑,๓๐๐	๑,๑๐๕.๐๐	๐.๘๕
๖	๘๒	๑,๑๘๗	๑,๑๘๗	๑,๐๐๘.๙๕	๐.๘๕
๗	๒๐	๘๗๐	๘๗๐	๗๓๙.๕๐	๐.๘๕
๘	๒๐	๘๒๐	๘๒๐	๖๙๗.๐๐	๐.๘๕
๙	๖๕	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๘๕๐.๐๐	๐.๘๕
รวม	๖๕๐	๑๒๐๘๗	๑๒๐๘๗	๑๐,๒๗๓.๙๕	๐.๘๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลบ้านโพธิ์ นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๑, กข ๕๗, กข ๗๗ และปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาจากศูนย์ข้าวชุมชนในตำบล และร้านค้า หรือแหล่งจำหน่ายที่ได้รับการรับรองและน่าเชื่อถือที่ใกล้เคียง

(๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่ซึ่กรองน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่ซึ่กรองน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน

(๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน

(๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลบ้านโพธิ์ พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น

(๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดีผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี

(๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ต่อรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพราง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตากแดด และมีที่สถานเก็บรักษามะล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่ายและทันท่วงที ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลบ้านโพธิ์มีการปลูกข้าว ดังนี้

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		← ▽ →			△			← ▽ →			△		๑-๖

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบ้านโพธิ์มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว แบบใช้รถ
ดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบน้ำตามมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๒๑๐ บาท/ไร่

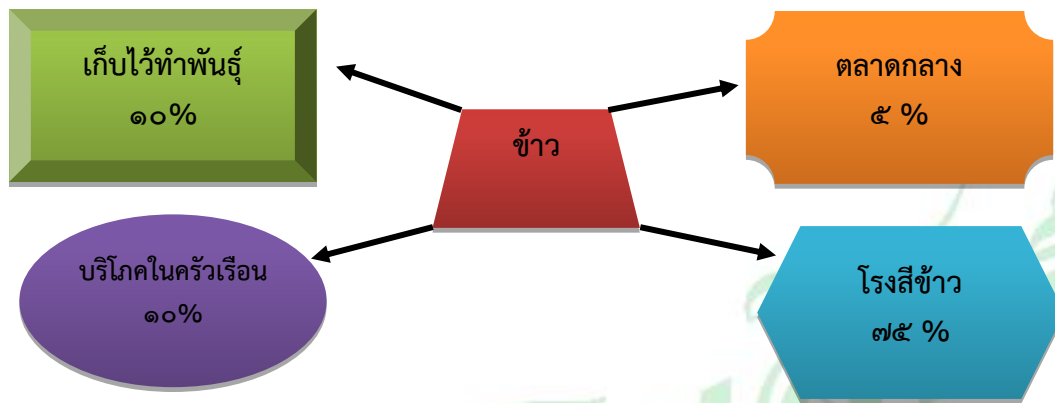
ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์

รายการ (ตัวอย่าง)	แบบใช้รถดำนา		แบบหว่านน้ำตาม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๗๑๕	๑๗๑๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่าที่ดิน	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐
รวม	๖๒๔๒	๖๒๔๒	๖๒๑๐	๖๒๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลบ้านโพธิ์ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับโรงสี หรือจุดรับซื้อผลผลิต ประมาณร้อยละ ๙๐
รองลงมาคือเก็บไว้ใช้ทำพันธุ์เพื่อผลิตในฤดูกาลต่อไป ประมาณร้อยละ ๘ เก็บไว้บริโภคภายในครัวเรือน และแปรรูป
จำหน่าย อย่างละประมาณร้อยละ ๑

ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบ้านโพธิ์ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย

ตารางที่ ๓๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลบ้านโพธิ์

ที่	ชื่อ – สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายพรชัย หวานฉ่ำ	๑	บ้านโพธิ์	เมือง	๒๕๖๑	ข้าว
๒	นายเฉลิม นิ่มนวล	๖	บ้านโพธิ์	เมือง	๒๕๖๑	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าไม้ผล (มะม่วง)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบ้านโพธิ์ชุดดินไม่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผล แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดินและบำรุงรักษาดินที่ดี เนื่องจากในตำบลบ้านโพธิ์ส่วนใหญ่ดินมีปัญหาในเรื่องดินเปรี้ยวจัด ซึ่งเหมาะสมกับการปลูกข้าวมากที่สุด

ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง)

ตำบลบ้านโพธิ์อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ผล

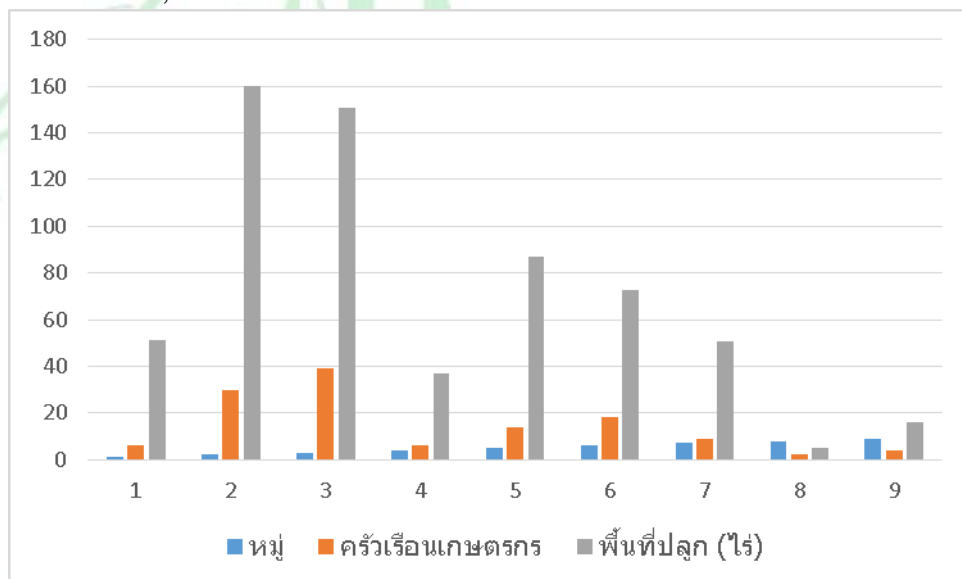
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบ้านโพธิ์มีพื้นที่การปลูกไม้ผล จำนวน ๖๓๐ ไร่ ๑๒๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากหมู่ ๒ จำนวน ๑๖๐ ไร่ จำนวน ๓๐ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ ๓ จำนวน ๑๕๐.๗๕ ไร่ ๓๙ ครัวเรือน และหมู่ ๕ จำนวน ๘๗ ไร่ ๑๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลบ้านโพธิ์

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๖	๕๑	๕๑	๔๐.๘	๐.๘
๒	๓๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๘	๐.๘
๓	๓๙	๑๕๐.๗๕	๑๕๐.๗๕	๑๒๐.๖	๐.๘
๔	๖	๓๗	๓๗	๒๙.๖	๐.๘
๕	๑๔	๘๗	๘๗	๖๙.๖	๐.๘
๖	๑๘	๗๒.๕	๗๒.๕	๕๗.๗๖	๐.๘
๗	๙	๕๐.๕	๕๐.๕	๔๐.๔	๐.๘
๘	๒	๕	๕	๔	๐.๘
๙	๔	๑๖.๒๕	๑๖.๒๕	๑๓	๐.๘
รวม	๑๒๘	๖๓๐	๖๓๐	๕๐๓.๗๖	๐.๘

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลบ้านโพธิ์ส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง ส้มโอ ส้มเขียวหวาน กล่าวกันว่า แบบยกร่องสวน จะนิยมปลูกตามพื้นราบทั่วไปไม่มีการยกร่อง การให้น้ำมีทั้งแบบระบบน้ำหยด น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน นอกจากนี้ยังมีการปรับแต่งกิ่งการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดโรค ลดแมลง การใช้สารบังคับการออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบ้านโพธิ์ มีการปลูกไม้ผล ฤดูการปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจากเป็นไม้อายุยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึงเมษายน ถ้านอกฤดูจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลบ้านโพธิ์ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		▽		△								๑-๙

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบ้านโพธิ์มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๖๗๕ บาท/ไร่
ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓๐๐๐
ค่าสารเคมี	๑๐๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
รวม	๑๔๖๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย	๐.๘	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๖,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๑๔,๖๗๕	บาท
กำไร	๑,๓๒๕	บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีการตลาดไม้ผลของตำบลบ้านโพธิ์ ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวนแล้วนำไปจำหน่ายต่อยังพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และบางส่วนเกษตรกรนำไปจำหน่ายกับผู้บริโภคโดยตรง

ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลบ้านโพธิ์ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบ้านโพธิ์ เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านไม้ผล (มะม่วง) นางอรุณี พันธุ์โตดี มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตไม้ผล สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา
- การขยายพันธุ์พืช

ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางอรุณี พันธุ์โตดี	๓	บ้านโพธิ์	เมือง	๒๕๖๓	ทำสวน

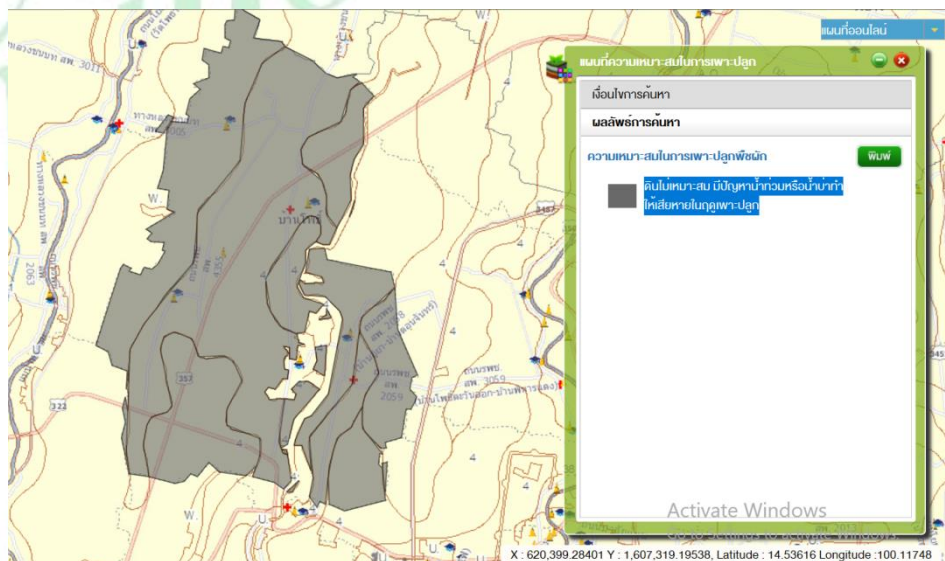
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าพืชผัก

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลบ้านโพธิ์ มีชุดดินไม่เหมาะสม มีปัญหาน้ำท่วมหรือน้ำป่าทำให้เสียหายในฤดูเพาะปลูก แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดูแลรักษาที่ดี

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลบ้านโพธิ์

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(ที่มา: <http://eis.idd.go.th/lddeis/SoilView.aspx> ปี ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกพืชผัก

ตำบลบ้านโพธิ์ มีพื้นที่ปลูกพืชผัก ทั้งหมด ๘ ชนิดพืช ได้แก่ พริกชี้หนูเม็ดใหญ่, พริกใหญ่, โหระพา, บวบ, ผักบุ้งจีน, มะเขือเปราะ, กะเพรา และ ผักชี และ จำนวน ๓๑.๕๐ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

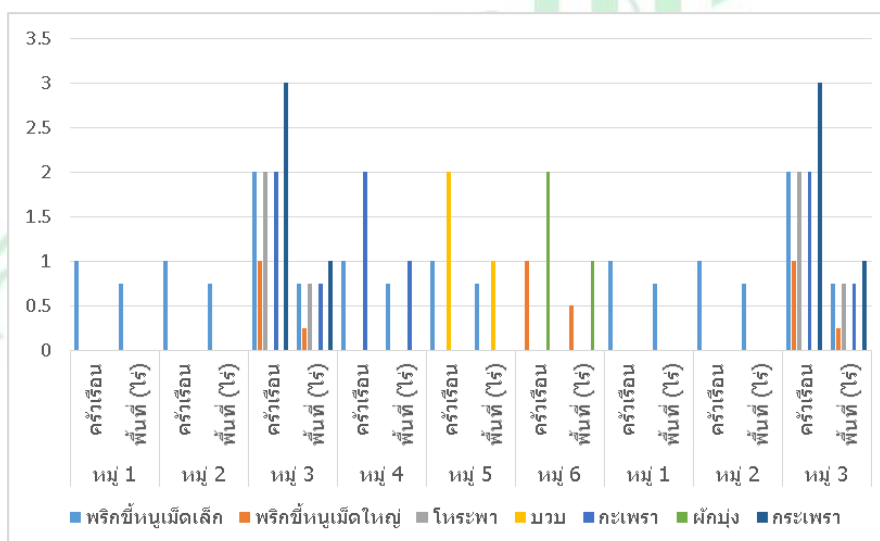
ตำบลบ้านโพธิ์ มีพื้นที่ปลูกพืชผัก ทั้งหมด ๘ ชนิดพืช พริกชี้หนูเม็ดใหญ่, พริกใหญ่, โหระพา, บวบ, ผักบุ้งจีน, มะเขือเปราะ, กะเพรา และ ผักชี และ จำนวน ๓๑.๕๐ ไร่

ปริมาณ ๓๗.๘ ตัน ผลผลิต ๑,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลบ้านโพธิ์

ชนิดพืช	ตำบล																			
	บ้านโพธิ์																			
	หมู่ 1		หมู่ 2		หมู่ 3		หมู่ 4		หมู่ 5		หมู่ 6		หมู่ 7		หมู่ 8		หมู่ 9		รวม	
	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)
พริกชี้หนูเม็ดเล็ก			1.00	0.25	2.00	0.75			3.00	2.00							2.00	2.00	8.00	5.00
พริกชี้หนูเม็ดใหญ่			1.00	0.50	2.00	1.75					1.00	0.50							4.00	2.75
โหระพา					3	2													3.00	2.00
บวบ									1	0.5									1.00	0.50
ผักบุ้งจีน					5	12	1	0.5											6.00	12.50
มะเขือเปราะ									1	1.5									1.00	1.50
กะเพรา			1	0.25	2	2	1	0.5											4.00	2.75
ผักชี			2	2.5	2	1							1	1					5.00	4.50

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูก พริกชี้ฟ้าเม็ดใหญ่, พริกใหญ่, โหระพา, บวบ, ผักบุ้งจีน, มะเขือเปราะ, กะเพรา และ ผักชี

โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลบ้านโพธิ์ มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ – ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกพืชผักในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
พืชผัก	←.....→												๒-๖ และ ๙
	←.....→												

สัญลักษณ์

←.....→ ช่วงฤดูปลูก

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

△ ปลูกสูงสุด

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบ้านโพธิ์ มีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๕,๙๗๕ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ ตำบลบ้านโพธิ์

รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๘๐๐
ค่าสารเคมี	๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑๐๐๐
รวม	๕,๕๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย

๐.๕ ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ

๒๐,๐๐๐ บาท

เป็นเงิน

๑๐,๐๐๐ บาท

ต้นทุน

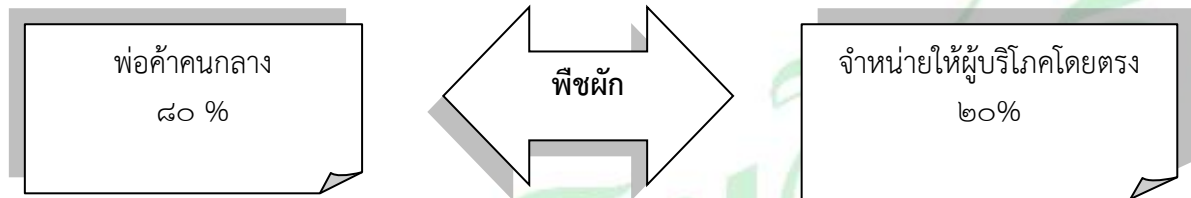
๕,๕๗๕ บาท

กำไร

๔,๔๒๕ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลบ้านโพธิ์ ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจุดรับซื้อ ผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐ และจำหน่ายในตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ แบ่งเพื่อบ้าน ร้อยละ ๑ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๑

ภาพที่ ๓๒ แสดงสถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด ในตำบลบ้านโพธิ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลบ้านโพธิ์ ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพริก แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตพริก สามารถเป็นต้นแบบได้คือ นางชลอ คงใจดี

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๗ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑. ดิน	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	ปรับปรุงบำรุงดิน	ทุกหมู่บ้าน	๑
๒. น้ำ	น้ำท่วม/แล้ง	-	ทุกหมู่บ้าน	๒
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)				
๑. ราคา	ราคาผลผลิตต่ำ(ข้าว)	นโยบายภาครัฐ	ทุกหมู่บ้าน	๑
๒. แหล่งรับซื้อ	ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต (พืชผัก,ไม้ผล)	เพิ่มช่องทางการขายสินค้าเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	๒
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๑. เกษตรกรรายเดี่ยว	ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร	จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	ทุกหมู่บ้าน	๑
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์				
๑. ขายผลผลิตในรูปแบบสด	ความเสียหายของผลผลิต การเกษตรสูง	แปรรูปผลผลิตให้มีความ หลากหลาย	ทุกหมู่บ้าน	๑

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

- ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ
- ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพการเกษตรบางฤดู บางพื้นที่
- ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร
- ขาดความรู้ด้านการจัดการ และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

แนวทางพัฒนาชุมชน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน
- เน้นการพัฒนาคุณภาพผลผลิต และประสิทธิภาพการผลิต ให้ได้ผลตอบแทนสูง มีคุณภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในด้านการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย สินค้าเกษตรในพื้นที่ ลักษณะการมีส่วนร่วมของเกษตรกรให้มากที่สุด
- ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้การจัดการไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสานทั้ง ๓ ด้าน พืช ประมง ปศุสัตว์
- ส่งเสริมและประสานงานจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มติดต่อแหล่งงบประมาณสนับสนุนกลุ่ม

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลพิหารแดง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ตารางที่ ๓๘ การจัดทำ TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่เหมาะต่อการทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ส๑	๑. เกษตรกร - สูงวัย - ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ และขาดความรู้ด้านการวางแผนการผลิตและการตลาด - ไม่ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย - กิจกรรมรายเดียว
	๒. มีเกษตรกรต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ ส๒	๒. ต้นทุนการผลิตสูง
	๓. การคมนาคมขนส่งสะดวก ส๓	๓. กลุ่มเกษตรกรทั่วไปมีการรวมกลุ่มกันแต่มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง W๓
	๔. มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีศูนย์ข้าวชุมชนที่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ดี ส๔	๔. มีเงินทุนประกอบอาชีพไม่เพียงพอ และมีหนี้สินครัวเรือน
	๕. ผู้นำท้องถิ่นให้ความร่วมมือด้านการเกษตร ส๕	
	๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	
	๘. มีโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร, มีสถานที่รับซื้อผลผลิตเกษตร(โรงสีข้าว)	
โอกาส (O)	SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกะกุมโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. นโยบาย มาตรการภาครัฐ และการสนับสนุนจากเอกชน ๐๑	๑. ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) ส๑๐๑	๑. สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) W๑๐๑
๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสเข้าถึงสื่อ และข่าวสารทางเทคโนโลยี ๐๒	๒. ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิตต้นทุนการผลิต ส๒๐๒ ส๓๐๒ ส๖๐๒	๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน W๑W๓๐๑
๓. มีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเกษตร	๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร และศูนย์ข้าวชุมชน ส๔๐๑	๓. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า W๑W๒๐๑
๔. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๔. ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย ส๑-ส๗๐๒๐๕	๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน W๑๐๑
๕. อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตร สุพรรณบุรี)		
๖. กระแสรักสุขภาพ และความต้องการอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น		
ภัยคุกคาม (T)	ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)
๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น t๑	๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน ส๑๓-๒	๑. สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม W๑t๑t๒
๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น t๒	๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร ส๔t๑t๕	๒. สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม การวางแผนการผลิตและการตลาด W๑t๒
๓. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง t๓	๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ ส๑๓t ส๑๓	๓. สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) W๑t๔
๔. ภัยธรรมชาติ t๔	๔. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต ส๑๓-๒	
๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเกษตร t๕	๕. พัฒนาระบบข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ ส๑t๔	

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร
๔. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YSF)
๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
๔. สนับสนุนการยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๕. เตรียมป้องกันปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานสูง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
๓. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑. ข้าว

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑. วิสาหกิจชุมชน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ สนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑. ที่ดิน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ตารางที่ ๓๙ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ								ผู้รับผิดชอบ		
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙			ปี ๒๕๗๐	
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.		งาน	งบม.
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการลด ต้นทุนการผลิต ข้าวตาม กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร	๑. เพื่อให้เกษตรกร ได้เรียนรู้เทคโนโลยี การผลิตข้าวและการ ลดต้นทุนการผลิต ๒. เพื่อพัฒนาการ ผลิตสินค้าให้มี ประสิทธิภาพและ มาตรฐาน	๓๐ คน/ปี	ศพก. เครือข่าย ต.บ้านโพธิ์	๑.ประชาสัมพันธ์และ ชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้า ร่วมโครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	๓๐ คน	๗๗,๗๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	๑.โครงการพัฒนา ศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชน	๑. เพื่อสนับสนุนกลไก การทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถ ขับเคลื่อนการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมการ ประเมินศักยภาพและ จัดทำแผนพัฒนา กิจการของวิสาหกิจ ชุมชน	๓๕ คน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใน ตำบลบ้านโพธิ์	๑. พิจารณาคัดเลือก วิสาหกิจชุมชน ๒. ประเมินศักยภาพ ๓. จัดกิจกรรมพัฒนา ๔. ประเมินศักยภาพ กิจการอีกครั้งเมื่อ สิ้นสุดกิจกรรม	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	๓๕ คน	๑๓,๑๔๕	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุมุ่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร	๑.โครงการการ ผลิตสารชีวภาพ เพื่อลดการเผาต่อ ซังข้าว	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้ เรียนรู้การผลิต สารชีวภาพอย่าง ถูกต้อง ๒. เพื่อส่งเสริมการใช้ สารชีวภาพทดแทนเพื่อ ลดการเผาต่อซังข้าว	๒๐ คน	ศพท. เครือข่าย ต.บ้าน โพธิ์	๑.ประชาสัมพันธ์และ ชี้แจงโครงการ ๒. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓.ฝึกอบรมและจัด กระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร) ๔. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	๒๐ คน	๑๕,๙๙๕	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน.๒๕๖๕.”ข้อมูลแหล่งน้ำ” รายงานประจำปี ๒๕๖๔. กรุงเทพฯ
- กรมพัฒนาที่ดิน.๒๕๖๕. “แผนที่ความอุดมสมบูรณ์ของดิน จำแนกรายจังหวัด” เอกสารเผยแพร่กรมพัฒนาที่ดิน. แหล่งที่มา : https://www.ddd.go.th/www/lek_web/web.jsp?id=๑๘๙๐๖. ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.๒๕๖๓. คู่มือระบบแผนที่เกษตรเพื่อบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์. กรุงเทพฯ
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน.๒๕๕๓. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น.สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,กรุงเทพฯ.
- สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสุพรรณบุรี.๒๕๖๕.ข้อมูลสถิติระดับอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน เฉลี่ยเป็นรายเดือนในรอบ ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔. สุพรรณบุรี.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี. ๒๕๖๕. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสุพรรณบุรี และข้อมูลด้านการเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี.
- สำนักงานคลังจังหวัดสุพรรณบุรี. ๒๕๖๕. สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุพรรณบุรี.สุพรรณบุรี.
- สำนักงานประมงอำเภอเมืองสุพรรณบุรี.๒๕๖๕. ข้อมูลด้านประมงอำเภอเมืองสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี.
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองสุพรรณบุรี.๒๕๖๕. ข้อมูลด้านปศุสัตว์อำเภอเมืองสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี.
- สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน. ๒๕๖๕ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)” เอกสารเผยแพร่กรมการพัฒนาชุมชน. แหล่งที่มา : <https://otop.cdd.go.th/>. ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ๒๕๖๕. “สถิติรายได้และรายจ่ายครัวเรือน” เอกสารเผยแพร่ สสช. แหล่งที่มา : <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/os.aspx>. ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.๒๕๖๔ “รายงานภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศปี ๒๕๖๕” ตารางสถิติ GDP ประจำปี แหล่งที่มา : https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=๑๑๕๕๕. ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.๒๕๖๕. ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๒. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี.๒๕๖๕. ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของประเทศไทย ในการปลูกข้าวของไทยนั้นมีพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอยู่มากมาย การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มทุนการผลิตในส่วนที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนทั้งนี้หากได้พันธุ์ข้าวที่ดีย่อมส่งผลในการเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่สูง มีคุณภาพเมล็ดมาตรฐาน คุณสมบัติในการต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวได้ดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั่วไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ดี

ในปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทางด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเกษตรกรหันมาใช้สารเคมีเป็นส่วนใหญ่โดยไม่คำนึงความปลอดภัย ต่อผู้ผลิต และตัวผู้บริโภคเอง ส่งผลให้มีสุขภาพชีวิตที่ต่ำลง เนื่องจากได้รับสารเคมีสะสมเข้าไปในร่างกายมากจนมากเกินไป อีกทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ มีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรสูญเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีสูงมาก ปัญหาต่อมาพืชผลที่ผลิตได้มีปริมาณที่ต่ำลง และมีคุณภาพลดลง เนื่องจากพืชผลทางการเกษตร

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่ายตำบลบ้านโพธิ์ เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๘ ครั้ง (๒ สัปดาห์/ครั้ง) เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๓,๕๐๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๓,๕๐๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- ค่าอาหารกลางวัน ๘ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๑๖ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕๗๐ คน) - แปลงเรียนรู้ (ป้ายละ ๑,๐๐๐ บาท) - สมนาคุณวิทยากร (๔ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๘ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - กระเป๋าผ้าใส่เอกสาร ใบละ ๑๒๐บาท	๓๖,๐๐๐ ๑๖,๘๐๐ ๖,๐๐๐ ๑,๐๐๐ ๔,๘๐๐ ๒,๔๐๐ ๑,๘๐๐ ๓๐๐ ๓,๖๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๗๗,๗๐๐/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ ๕
๓. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าที่ได้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕๐ เปอร์เซ็นต์

หมายเหตุ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
งบประมาณจำนวน ๗๗,๗๐๐ บาท/ปี

๒. ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร

โดยวิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุไม่เพียงทำให้กรมส่งเสริมการเกษตรเกิดการหมุนเวียนอัตราากำลังทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเองก็ประสบกับปัญหาสมาชิกที่ดำเนินงานมีอายุสูงขึ้นและไม่สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องหาบุคลากรรุ่นใหม่เข้ามาดำเนินกิจการต่อ ซึ่งอาจรวมไปถึงการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

การดำเนินการ

วิเคราะห์ศักยภาพ

๑.๑ สิ่งที่มี

๑. เกษตรกรมีประสบการณ์ และความชำนาญในการเพาะปลูกข้าว
๒. สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้เข้าร่วมกลุ่มเตรียมพร้อมในการจัดตั้งแปลงใหญ่

๑.๒ สิ่งที่ขาดและสามารถจัดหาได้เอง

๑. การกำหนด บทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการกลุ่มยังไม่ชัดเจน
๒. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร
๓. ขนาดอุปกรณ์เครื่องมือขนาดเล็กสำหรับบริหารจัดการแปลงปลูก

๑.๓ สิ่งที่ขาดและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุน

๑. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตร
๒. พัฒนาส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิต

๓. ขาดเครื่องจักรกลในการสีข้าว

๔. ขาดเงินทุน และปัจจัยในการบริหารจัดการการผลิตสินค้า

การบริหารจัดการ

๑. ด้านการบริหารสมาชิก (ระยะเวลาดำเนินการ มีนาคม ๒๕๖๒)

๑.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและสมาชิกให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ

- การเลือกตั้งประธาน คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดเป็นวาระ ๒ ปี ซึ่งการเลือกตั้งคณะกรรมการ สามารถพิจารณาจากความเหมาะสม ความชำนาญ ประสบการณ์

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศอย่างเป็นทางการ

- ชี้แจงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบให้สมาชิกทราบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายและประสานงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ กำหนดเป้าหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร

- เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

- เพื่อให้สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

- เพื่อให้การดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสามารถแบ่งกฎ ระเบียบ ออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านบัญชีและการเงิน เป็นต้น และมีการติดประกาศตามความเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการบริหารทุน (ระยะเวลาดำเนินการ มีนาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๒.๑ ระดมทุนในลักษณะการถือหุ้น วิสาหกิจชุมชน กำหนดกติกา/หลักเกณฑ์ในการถือหุ้น ซึ่งต้องกำหนดเพดานหุ้นให้ชัดเจน ซึ่งต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น ราคาหุ้น จำนวนการถือหุ้น การจ่ายผลตอบแทน เป็นต้น และต้องมีการชี้แจงให้สมาชิกได้รับทราบและทำความเข้าใจ ตลอดจนจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

- เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

- เพื่อให้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม

๓. ด้านวัตถุดิบและการผลิต (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๓.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการผลิต โดยเน้นเรื่องการลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้า

๓.๒ วางแผนการผลิต โดยจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล รายแปลง วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตให้สอดคล้องกับพื้นที่ และตรงตามความต้องการตลาด

๓.๓ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย ตามมาตรฐานการผลิต ทั้งระบบ GAP HACCP เพื่อเป็นมาตรฐานสินค้าในการออกจำหน่าย และเพิ่มมูลค่าของสินค้า

๔. ด้านการบริหารการตลาด (ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๔.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพไม่มีการปนเปื้อนของข้าวต่างสายพันธุ์ และปลอดสารเคมี

๔.๒ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ มีข้าวต่างสายพันธุ์ ข้าวเพื่อสุขภาพ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีความหลากหลาย

๔.๓ วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีแผนการตลาดที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

๔.๔ ลดต้นทุนการผลิต จากปัจจัยผลิตที่มีราคาแพง แต่สามารถทดแทนด้วยปัจจัยอย่างอื่น อาทิ ลดการใช้ปุ๋ยใช้ยาเคมี ปรับเปลี่ยนเป็นชีววิธี ใช้สารเคมีในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค

๔.๕ บริหารจัดการแปลงปลูกให้มีข้าวต่างสายพันธุ์เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้บริโภค และลดปัญหาอุปทานของสินค้าที่มีมากเกินไป ช่วยเรื่องราคาสินค้าให้มีราคาสูงขึ้น

๔.๖ เพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าทั้งส่งขายตรงโรงสี หรือพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขนาดต่าง ๆ เพื่อส่งขายในชุมชน หรือผู้ค้าปลีกรายย่อย

๔.๗ มีกลยุทธ์ในการส่งเสริมการขายโดยมีส่วนลดทางการค้า ในกรณีซื้อมาก หรือมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตเพื่อแนะนำตัวผลิตภัณฑ์

เป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชนเกษตรรวมใจพัฒนา /ข้าวตราต้นโพธิ์ /แปรรูปอาหารบ้านโพธิ์ตะวันตก/ปลาสดน้ำสมหมาย ต.บ้านโพธิ์ สมาชิก ๓๕ ราย

สถานที่ดำเนินงาน

ศบกต.ตำบลบ้านโพธิ์

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐ (ปีละ ๑ ครั้ง)

งบประมาณ

ภายในวงเงิน ๑๓,๑๔๕ บาท

สามารถใช้จ่ายงบประมาณตามรายการ ดังนี้

๑. ค่าอาหาร รายละเอียดไม่เกิน ๑๕๐ บาท/มือ/ครั้ง
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รายละเอียดไม่เกิน ๓๕ บาท/มือ
๓. ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน
๔. ค่าจัดจ้างในการจัดทำเอกสารประกอบการประเมินศักยภาพ
๕. ค่าจัดจ้างทำไวนิล
๖. ค่าจ้างเหมาในการจัดสถานที่

หมายเหตุ รายการใช้จ่ายงบประมาณข้างต้นสามารถพิจารณาตามความเหมาะสม รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการสัมมนา ดังนี้

๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๕ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท/มือ รวม ๑ มือ เป็นเงิน ๕,๒๕๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๕ ราย ๆ ละ ๓๕ บาท/มือ รวม ๒ มือ เป็นเงิน

๒,๔๕๐ บาท

๓) ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อการประเมินศักยภาพ ภายในวงเงิน ๒,๑๔๕ บาท

- กระดาษถ่ายเอกสาร เอ ๔ จำนวน ๒ รีม ๆ ละ ๑๓๕ บาท เป็นเงิน ๒๗๐ บาท
- สมุดปกอ่อน จำนวน ๓๕ เล่ม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๗๐๐ บาท
- ปากกาลูกกลิ้ง (สีน้ำเงิน) จำนวน ๓๕ ด้าม ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๕๒๕ บาท
- แฟ้มกระดุมใส จำนวน ๓๕ แฟ้ม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๗๐๐ บาท

- ๔) ค่าจัดจ้างจัดทำเอกสารประกอบการสัมมนา จำนวน ๓๕ เล่ม ภายในวงเงิน ๑,๗๕๐ บาท
 ๕) ค่าจัดจ้างทำไวนิล ขนาด ๓ เมตร x ๒ เมตร ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
 ๖) ค่าจ้างเหมาในการจัดสถานที่ ภายในวงเงิน ๕๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชน
๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชนสามารถแผนพัฒนาการไปใช้พัฒนาการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕
๒. วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการวิสาหกิจชุมชนได้ ๓๕ ราย

หมายเหตุ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน งบประมาณจำนวน ๑๓,๑๔๕ บาท/ปี

๓. ชื่อโครงการ การผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

หลักการและเหตุผล

คนไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและประเทศไทยจะอาศัยการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเกษตรเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะพืชผลทางการเกษตรเป็นสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญนำรายได้เข้าประเทศได้ปีละมหาศาลและผลักดันประเทศไปเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลกแต่ปัจจุบันการเกษตรได้รับผลกระทบจากการซื้อปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงมากส่งผลกระทบต่อราคาต้นทุนการผลิตสูงขึ้นประกอบกับคนไทยนิยมทำการเกษตรเคมีมากกว่าใช้รูปแบบตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรประเทศไทยมีแนวโน้มมากขึ้นแต่กำลังความสามารถในการผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรของประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้า การใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากแทนธาตุอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุและการใช้สารเคมีฆ่าแมลงแทนสมุนไพร เพื่อการกำจัดศัตรูพืช ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น

๑. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดจากสารปนเปื้อนของสารเคมีในแหล่งน้ำและดินทำให้ระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเสียไป

๒. ปัญหาต่อความปลอดภัยสุขภาพของเกษตรกรซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพชีวิตของเกษตรกรต่ำลง เนื่องจากได้รับสารเคมีเข้าไปในร่างกายมากๆ ตลอดจนปัญหาการตกค้างของสารเคมี ผลผลิตทางการเกษตรส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

ในขณะที่การใช้ปุ๋ยและสารเคมีส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นประจวบกับมีการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพของพืชผักและใส่ใจผู้บริโภคมากขึ้น ปัจจุบัน เกษตรกรมีความสนใจการเกษตรแบบธรรมชาติและหรือเกษตรยั่งยืนกันมากขึ้น จึงใช้สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว มาทดลองและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น การเกษตรแบบธรรมชาติโดยใช้เทคนิคทางด้านจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในธรรมชาตินี้ เป็นภูมิปัญญาที่ได้พัฒนาในหลายประเทศ เช่น เกาหลี ไทย เป็นต้น จนได้น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง น้ำหมักชีวภาพหรือน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยน้ำชีวภาพ แล้วแต่จะเรียกซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร เช่น สับปะรด และกากน้ำตาล นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ดังนั้นการเอา จุลินทรีย์ ช่วยในการเร่ง ปฏิกริยาการย่อยสลายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เหลือใช้ให้เป็นปุ๋ยชีวภาพเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตการเกษตร ลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่อสุขภาพต่อเกษตรกรและผู้บริโภคด้วย

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การผลิตสารชีวภาพอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภาพทดแทนเพื่อลดการเผาต่อซังข้าว

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่าย ตำบลบ้านโพธิ์ เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

และ ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๕๐ คน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๑ ครั้ง/ปี - เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๒๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจง โครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) ตำบลละ ๕๐ ราย - วัสดุสำนักงาน กระดาษ A๔ ตำบล ๒ รีม ปากกาเคมี ๓๐ บาท/ด้าม จำนวน ๓๘ ด้าม) การดาษฟาง แผ่นละ ๖ บาท ตำบลละ ๑๐ แผ่น - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๑,๗๕๐ ๒๕๐ ๖๐ ๖๐ ๕๐๐
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) ๒๐ ราย - วัสดุสำนักงาน (กระดาษ A๔ ตำบลละ ๑ รีม) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๗๐๐ ๑๒๕ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการ เรียนรู้	- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๒ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๕๗๐ คน) สับปะรด ๓ ส่วน กิโลกรัมละ ๓๐ บาท ตำบลละ ๙๐ กิโลกรัม กากน้ำตาล ๑ ส่วน ลิตรละ ๓๐ บาท ตำบลละ ๒ แกลลอน แกลลอนละ ๑๕ ลิตร - สมมนาคุณวิทยากร (๑ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - แฟ้มกระดุม ใบละ ๒๐ บาท	๓,๐๐๐ ๑,๔๐๐ ๒,๗๐๐ ๙๐๐ ๑,๒๐๐ ๓๐๐ ๑,๒๐๐ ๒๐๐ ๔๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๑๕,๙๙๕/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสารชีวภาพ จำนวน ๒๐ ราย
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถลดการเผาตอซังลง ร้อยละ ๕๐

หมายเหตุ โครงการการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดการเผาตอซังข้าว งบประมาณ

จำนวน ๑๕,๙๙๕ บาท/ปี

สอนศิลป์ดีทอล์
ตำนานงานแกะสลัก
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี